

PANEL TAČ-ČITTADINI EWROPEJ

Dwar l-Efficjenza Enerġetika

Il-manuskritt tlesta f'Ottubru 2024

Dan id-dokument ma jistax jitleqq li jikkostitwixxi pożizzjoni uffiċjali tal-Kummissjoni Ewropea.

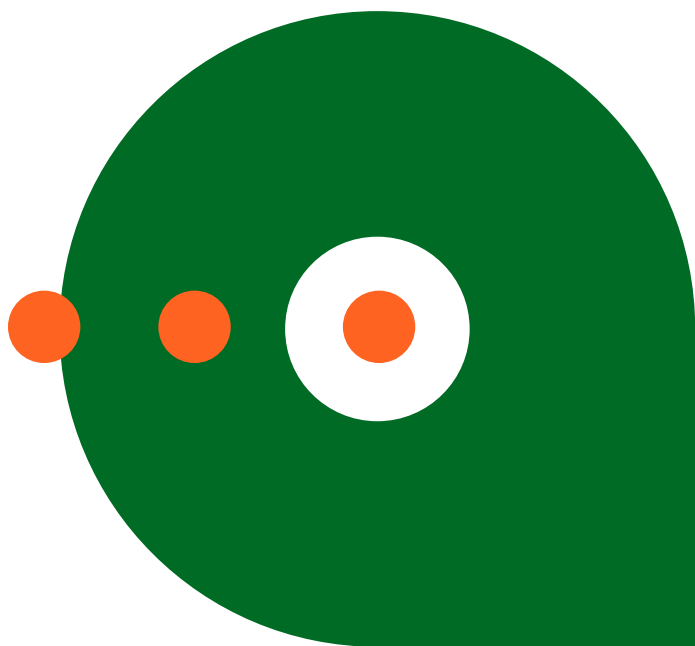
Il-Lussemburgu: L-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet tal-Unjoni Ewropea, 2024.

© L-Unjoni Ewropea, 2024.

Il-politika dwar l-użu mill-ġdid tal-Kummissjoni hi implimentata permezz tad-Deciżjoni tal-Kummissjoni 2011/833/UE tat-12 ta' Diċembru 2011 dwar l-użu mill-ġdid ta' dokumenti tal-Kummissjoni (ĠU L 330, 14.12.2011, p. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>). Għajr jekk ikun indikat mod ieħor, l-użu mill-ġdid ta' dan id-dokument huwa awtorizzat bil-liċenzja Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Dan ifisser li l-użu mill-ġdid huwa permess kemm-il darba jingħata kreditu xieraq u jiġi indikati t-tibdiliet kollha.

Print	ISBN 978-92-68-21102-1	doi:10.2775/4608702	NA-01-24-005-MT-C
PDF	ISBN 978-92-68-21101-4	doi:10.2775/0470579	NA-01-24-005-MT-N

PANEL TAČ-ČITTADINI EWROPEJ

Dwar l-Efficijenza Enerġetika

Werrej

Sommarju eżekuttiv	5
1. Introduzzjoni	10
2. Qafas metodoloġiku	12
2.1. Għażla aleatorja u kompożizzjoni demografika tal-panel	12
2.2. Il-vjaġġ tal-panel	15
2.3. Metodi parteċipattivi	15
2.4. Riżultati Kollettivi	16
2.5. Governanza u għarfien	17
2.6. Osservaturi	20
3. It-twessigh tal-impenn	22
3.1. Il-Pjattaforma għall-Involviment tač-Ċittadini	22
3.2. Komunikazzjoni	22
4. Rakkomandazzjonijiet tač-Ċittadini	26
4.1. 13-il rakkomandazzjoni għal Ewropa Effiċjenti fl-Enerġija	26
Rakkomandazzjoni 1: Nagħtu s-setgħa lill-konsumaturi biex isiru effiċjenti fl-użu tal-enerġija	26
Rakkomandazzjoni 2: Niffinanzjaw dritt ġust għar-rinnovazzjoni tad-djar relatata mal-enerġija	26
Rakkomandazzjoni 3: Inżidu l-indipendenza u l-effiċjenza enerġetika, u nsiru eżempju globali	27
Rakkomandazzjoni 4: Niksbu l-miri tal-effiċjenza enerġetika billi nsaħħu l-kapaċità ta' kulhadd li jaġixxi	27
Rakkomandazzjoni 5: Nimmaniġġjaw u nimmonitorjaw l-implimentazzjoni tad-direttivi tal-UE	28
Rakkomandazzjoni 6: Intejbu l-istat tal-forza tax-xogħol kwalifikata fl-UE fis-settur tal-effiċjenza enerġetika	28
Rakkomandazzjoni 7: Niżguraw il-futur permezz ta' edukazzjoni ekoloġika	29
Rakkomandazzjoni 8: Nottimizzaw u niżviluppaw is-sistema tal-grilja mill-produttur sal-utent aħħari favur sorsi ta' enerġija rinnovabbli	29
Rakkomandazzjoni 9: Ngħinu lič-ċittadini tal-UE jiżviluppaw komunitajiet tal-enerġija ffukati fuq l-effiċjenza enerġetika billi nipprovdu informazzjoni u appoġġ finanzjarju	30
Rakkomandazzjoni 10: Niżviluppaw komunitajiet effiċjenti fl-użu tal-enerġija għal konsum responsabbli u zieda fil-produzzjoni lokali tal-enerġija	31

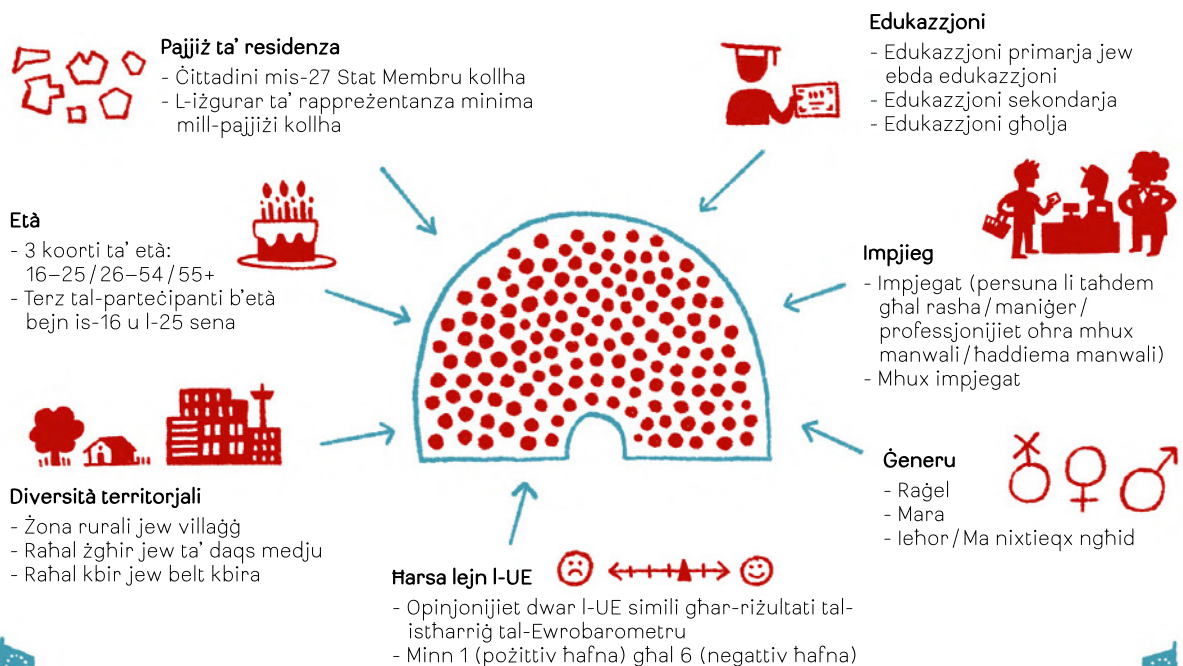
Rakkomandazzjoni 11: Nespandu l-implimentazzjoni tal-effiċjenza enerġetika fil-bini.....	31
Rakkomandazzjoni 12: Inżidu l-attraenza tat-trasport pubbliku għall-passiġġieri.....	32
Rakkomandazzjoni 13: Inwasslu l-aktar trasport effiċjenti fl-użu tal-enerġija madwar l-Ewropa: Inneħħlu l-merkanzija mit-triq, noħorġu lin-nies mill-ajruplani, u nintroduċu l-“prinċipju tal-ferrovija l-ewwel”.....	32

Sommarju eżekuttiv

PANEL TAČ-ĊITTADINI EWROPEJ: KIF JAHEM?

KRITERJI TAL-GHAŻLA GHAL GRUPP LI JIRRIFLETTI D-DIVERSITÀ TAL-UE

PANEL TAČ-ĊITTADINI EWROPEJ

EFFIĊJENZA ENERĠETIKA

L-UNJONI EWROPEA KIF TISTA' TIPPRIJORIZIZZA L-EFFIĊJENZA ENERĠETIKA U TWASSAL IL-BENEFIĊĊJI KOLLHA TAGĦHA LIČ-ĊITTADINI, LILL-AWTORITAJIET PUBBLIĊI U LILL-INTRAPRIŻI?

PANEL TAČ-ĊITTADINI: IS-SESSJONIJIET

PLENARJA

FAĊILITATORI U MODERATORI

- Ċittadini ggwidati permezz ta' diskussjonijiet fit-3 sessjoni kollha
- Diskussjonijiet moderati fi gruppi żgħir u plenarji

OSSERVATORI

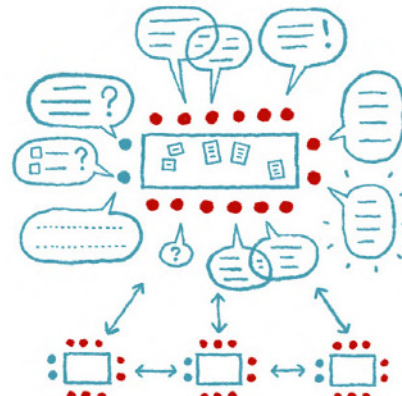
- Xi riċerkaturi, ġurnalisti, u rappreżentanti tas-soċjetà ċivili organizzata osservaw il-hidma tal-panels

BORD TA' TMEXXIJA

- Magħmul mill-Kummissjoni Ewropea, Tim ta' Deliberazzjoni (professjonisti li jakkumpanjaw it-tfassil, il-metodoloġija u l-moderazzjoni) u timijiet inkarigati mill-organizzazzjoni Prattika
- Fassal, organizza, issorvelja u mexxa l-Panel tač-Ċittadini

GRUPPI TA' HIDMA

INTERPRETI

- Ikopru l-24 lingwa uffiċjali kollha tal-UE

KUMITAT TAL-GHARFIEN

- Madwar 8 esperti esterni u expert wiehed tal-Kummissjoni
- Skambju ta' għarfien u kompetenza esperta
- Ta sehemu għall-abbozzar ta' Kit ta' Informazzjoni u għall-verifika tal-fatti
- Għen fl-istrutturar tad-deliberazzjonijiet u l-identifikazzjoni tal-kelliema

SESSJONI 1

SESSJONI 2

SESSJONI 3

RAKKOMANDAZZJONIJIET

TRASFERIMENT

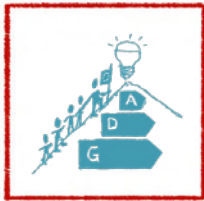
- l-ċittadini jgħaddu r-rakkomandazzjonijiet tagħhom lill-Kummissjoni Ewropea

SEGWITU U FEEDBACK

- Il-Kummissjoni Ewropea tintegra r-rakkomandazzjonijiet fit-tfassil tal-politika tagħha

IR-RAKKOMANDAZZJONIJIET

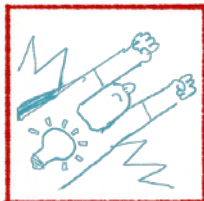
1 Tinghata s-setgħa lill-konsumaturi biex isiru effiċjenti fl-użu tal-enerġija

2 Finanzjament tad-dritt ġust għar-rinnovazzjoni tad-djar relatata mal-enerġija

3 Żieda fl-indipendenza u fl-effiċjenza enerġetika, li ssir eżempju globali

4 Ilhuq tal-miri tal-effiċjenza enerġetika billi tissaħħah il-kapaċità ta' kulhadd li jaġixxi

5 Ġestjoni u monitoraġġ tal-implimentazzjoni tad-direttivi tal-UE

6 Tiġjib fl-istat tal-haddiema b'hiliet speċjalizzati fl-UE fis-settur tal-effiċjenza enerġetika

7 Futur sigur permezz ta' edukazzjoni ekoloġika

8 Ottimizzar u żvilupp tas-sistema tal-grilja mill-produttur sal-utent finali favur sorsi ta' enerġija rinnovabbli

Għajna li-ċittadini tal-UE biex jiżviluppaw komunitajiet tal-enerġija li jkunu ffukati fuq l-effiċjenza enerġetika billi jingħataw informazzjoni u appoġġ finanzjarju

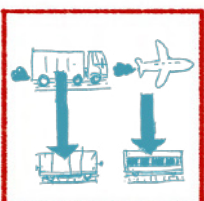
10 Żvilupp ta' komunitajiet effiċjenti fl-użu tal-enerġija għal konsum responsabbli u żieda fil-produzzjoni tal-enerġija lokali

11 Twessigh tal-implimentazzjoni tal-effiċjenza enerġetika fil-bini

12 Żieda fl-attraenza tat-trasport pubbliku għall-passiġġieri

13 Provvediment tat-trasport l-aktar effiċjenti fl-użu tal-enerġija fl-Ewropa kollha: Tnehhija tal-merkanzija mit-triq, tnehhija tan-nies mill-ajruplani, u l-introduzzjoni tal-"prinċipju li l-ferrovija tiġi l-ewwel"

INTRODUZZJONI

1. Introduzzjoni

Il-Panel tač-Ċittadini Ewropej dwar l-Effiċjenza Enerġetika tlaqqa' fl-ewwel nofs tal-2024 fl-isfond ta' ħidma preparatorja għal inizjattiva ta' politika li għandha tigi adottata mill-Kummissjoni Ewropea aktar tard fl-2024 dwar il-prinċipju "l-Effiċjenza Enerġetika tigi l-Ewwel" ⁽¹⁾. Il-panel kien previst bħala opportunità ewlenija biex jinforma lill-Kummissjoni dwar il-perspettiva tač-ċittadini u jikseb ir-rakkomandazzjonijiet tagħhom f'dan il-qasam.

"Effiċjenza Enerġetika" tirreferi għall-użu ta' inqas enerġija biex jitwettagħ l-istess kompitu, u b'hekk tigi eliminata l-ħela tal-enerġija u jitnaqqsu l-kostijiet tal-enerġija. Illum, l-effiċjenza enerġetika hija komponent vitali tal-iżvilupp sostenibbli u strategija ewlenija għall-għieda kontra t-tibdil fil-klima, it-tiħiħ tas-sigurtà tal-enerġija, u l-promozzjoni tat-tkabbir ekonomiku. Madankollu, għad hemm sfidi sinifikanti biex l-effiċjenza enerġetika ssir aċċessibbli, inkluziva u effettiva għas-setturi u l-komunitajiet kollha madwar l-Unjoni Ewropea.

Filwaqt li tirrikonoxxi dawn l-isfidi, l-UE ħadet rwol attiv fil-promozzjoni tal-effiċjenza enerġetika u fl-appoġġ lill-Istati Membri fl-isforzi tagħhom biex iżidu l-implimentazzjoni. L-istrategija tal-Kummissjoni tal-2025 għall-Patt Ekoloġiku Ewropew, pereżempju, tistabbilixxi għanijiet ambizzjużi biex l-effiċjenza enerġetika ssir realtà għal kulħadd u għall-adozzjoni mifruxa ta' teknoloġiji li jiffrankaw l-enerġija. Madankollu, biex jintlaħqu dawn l-għanijiet, jeħtieġ li jiġu indirizzati sfidi kumplessi ta' politika relatati mal-finanzjament, l-innovazzjoni teknoloġika, l-oqfsa regolatorji, u s-sensibilizzazzjoni tal-pubbliku. L-UE għandha rwol kritiku fl-iffacilitar tal-kooperazzjoni u l-koordinazzjoni fost l-Istati Membri u partijiet ikkonċernati oħra biex jiġu indirizzati dawn l-isfidi u jiġu żviluppatti soluzzjonijiet effettivi.

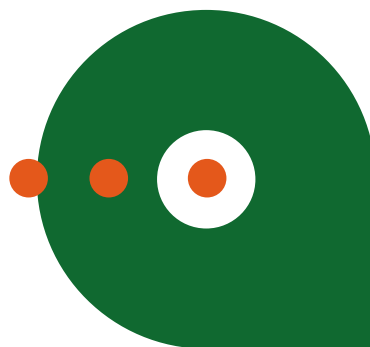
F'dan il-kuntest, il-Kummissjoni stiednet lič-ċittadini parteeipanti fil-Panel dwar l-Effiċjenza Enerġetika biex iwiegħbu l-mistoqsija li gejjja: "Kif tista' l-Unjoni Ewropea tipprijoritizza l-effiċjenza enerġetika u gġib il-benefiċċji kollha tagħha lič-ċittadini, lill-awtoritajiet pubbliċi u lill-intrapriżi?".

Appoġġjati minn materjal ta' informazzjoni, kontributi u diskussjonijiet tal-esperti fil-plenarji u l-gruppi ta' ħidma, ič-ċittadini li pparteepaw f'dan il-panel identifkaw azzjonijiet ta' politika possibbli u atturi rilevanti li għandhom ikunu involuti f'livelli differenti biex l-UE ssir aktar effiċjenti fl-użu tal-enerġija. Il-Panel tač-Ċittadini Ewropej dwar l-Effiċjenza Enerġetika eventwalment iproduċa u adotta 13-il rakkomandazzjoni, li huma pprezentati bis-siħ fl-Anness ta' dan ir-rapport.

Wara s-sessjonijiet tal-panel, ič-ċittadini parteeipanti ntalbu jimlew s'ħarriġ ta' feedback bħala parti mill-evalwazzjoni tal-proċess. Partijiet minn dawn ir-riżultati tal-istħarriġ huma deskritti fil-qosor f'dan ir-rapport.

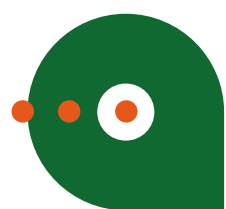
Il-passi ta' segwitu għal dawn it-13-il rakkomandazzjoni se jiġu deskritti aktar f'Rapport tač-Ċittadini, dokument uffiċjali li se jiġi adottat mill-Kulleġġ tal-Kummissarji, flimkien ma' inizjattivi ta' politika futuri. Se jiġi organizzat ukoll avveniment ta' feedback biex jispjega dawn il-passi lill-parteeipanti tal-panel. Sadanittant, dan ir-rapport għandu l-għan li jiġbor fil-qosor il-karatteristiċi ewlenin ta' dan il-Panel tač-Ċittadini Ewropej u li jixħet dawl fuq il-qafas metodoloġiku tiegħu, il-mod kif ġew iffacilitati d-dibattiti, ir-riżultati tat-tliet sessjonijiet, kif ukoll il-valutazzjoni tal-proċess li sar mič-ċittadini.

⁽¹⁾ https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficiency-targets-directive-and-rules/energy-efficiency-first-principle_en?prefLang=mt&ettrans=mt

QAFAS METODOLOĠIKU

2. Qafas metodologiku

2.1. Għażla aleatorja u kompożizzjoni demografika tal-panel

Sabiex jiġi żgurat approċċ ġust, konsistenti u affidabbli li jirrifletti sal-ogħla punt ir-rappreżentattività tad-diversità tas-socjetà Ewropea, intużaw metodi ta' għażla aleatorji għar-reklutaġġ tal-partecipanti fil-Panel tač-Ċittadini Ewropej.

Ir-reklutaġġ twettaq minn Harris Interactive. Harris wettqu r-reklutaġġ ta' partecipanti bl-użu ta' telefonati digitali aleatorji. 228 persuna qablu li jiehdu sehem fil-panel li minnu 150 intgħażlu b'mod aleatorju biex ikunu parti mill-panel abbażi ta' diversi kriterji (kif deskritt hawn taħt), filwaqt li 50 minnhom kienu jikkostitwixxu l-ewwel lista ta' riżerva ta' ċittadini, f'każ ta' nies li jtilqu.

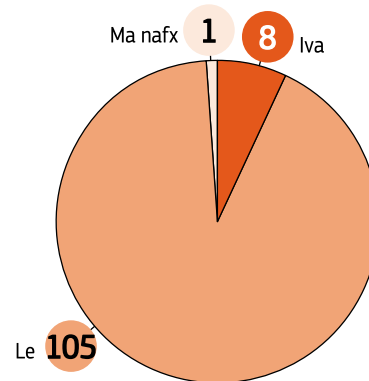
Tabella 1: Il-kompożizzjoni demografika tal-panel – oriġini nazzjonali

Pajjiż	Partecipanti fil-Mira	Partecipanti Attwali		
		Sessjoni 1	Sessjoni 2	Sessjoni 3
L-Awstrija	4	3	3	3
Il-Belġju	5	6	6	6
Il-Bulgarija	4	3	3	2
Il-Kroazja	2	3	3	3
Ċipru	2	2	2	2
Iċ-Ċekja	5	5	4	4
Id-Danimarka	3	3	3	3
L-Estonja	2	2	2	1
Il-Finlandja	3	4	4	4
Franza	15	15	15	13
Il-Ġermanja	19	18	18	16
Il-Greċja	5	5	5	5
L-Ungerija	5	5	5	5
L-Irlanda	3	4	4	4
L-Italja	15	15	15	15
Il-Latvja	2	2	2	2
Il-Litwanja	2	2	2	2
Il-Lussemburgu	2	2	2	2
Malta	2	2	2	2
In-Netherlands	6	6	6	6
Il-Polonja	10	8	8	8
Il-Portugall	5	5	5	5
Ir-Rumanija	7	8	8	8
Is-Slovakkja	3	3	3	3
Is-Slovenja	2	1	1	5
Spanja	12	12	12	12
L-Iżvezja	5	5	5	1
Total	150	149	148	142

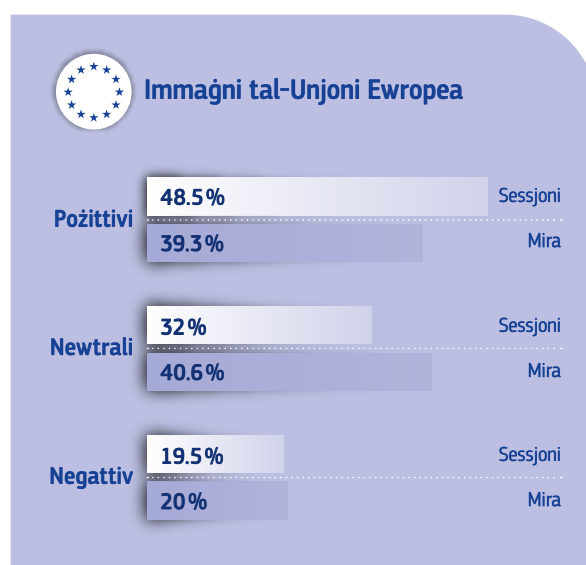
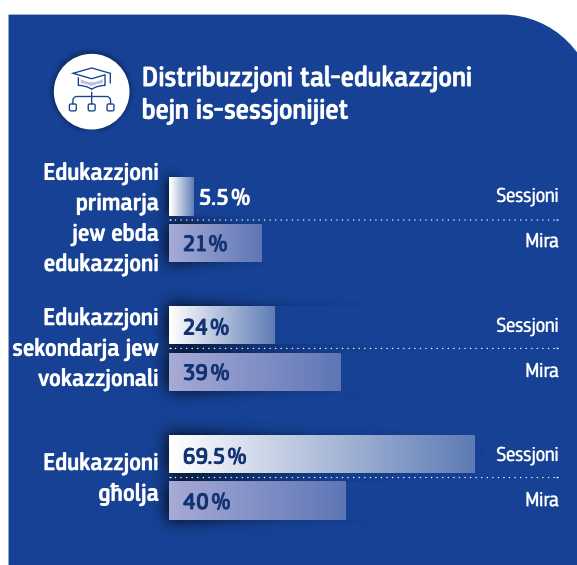
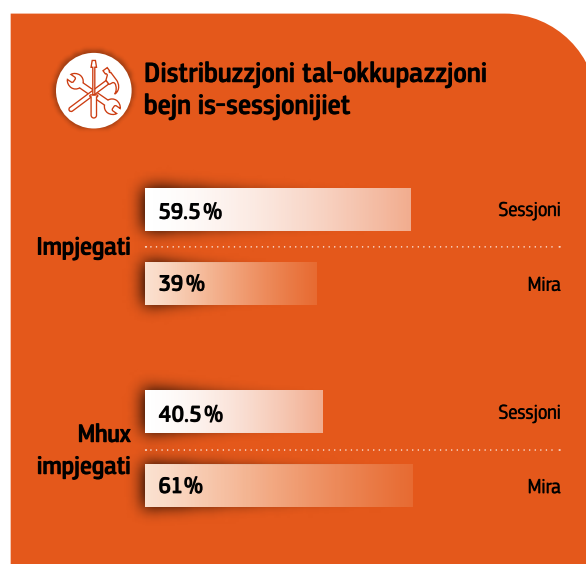
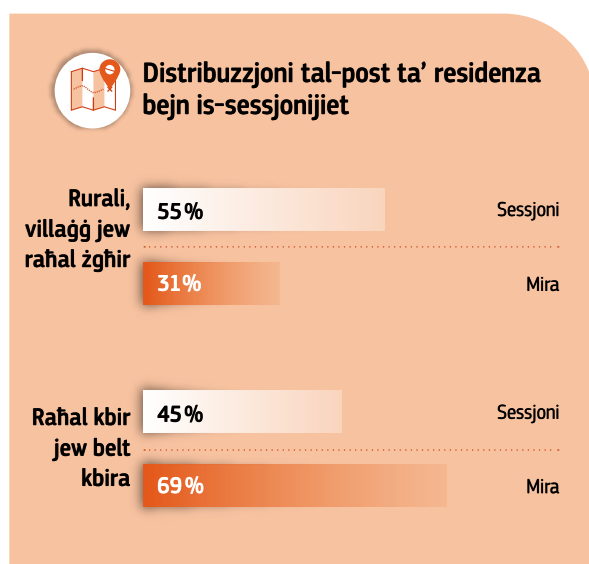
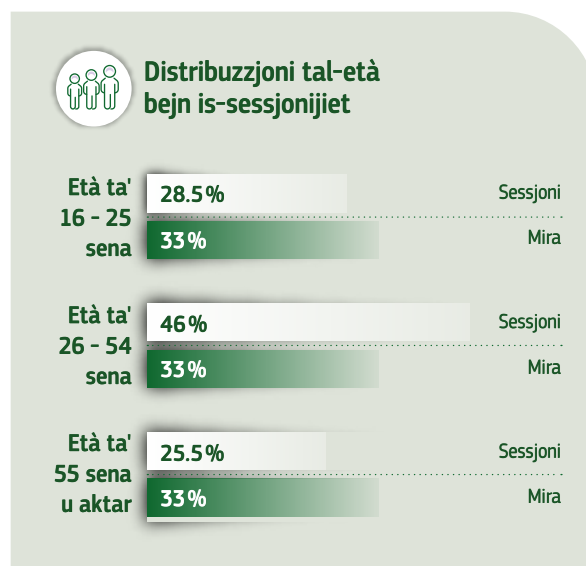
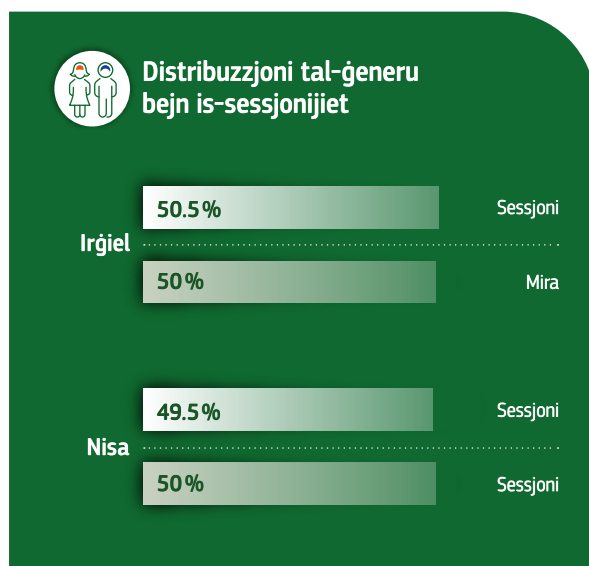
It-tabella ta' hawn fuq tipprovdi ħarsa ġenerali lejn l-għadd mixtieq ta' ċittadini madwar l-Istati Membri tal-UE (kwoti tal-pajjiżi) u lejn l-għadd effettiv ta' parteċipanti għal kull sessjoni. Rappreżentanza tal-Istati Membri proporzjonali għad-daqs tal-popolazzjoni tagħhom kienet immirata lejn, iżda b'bilanċjata minn, minimu ta' żewġ ċittadini għal kull pajjiż. Fi kliem ieħor, ġew stabbiliti miri għoljin għal pajjiżi b'popolazzjonijiet kbar bħall-Ġermanja (19-il ċittadin), filwaqt li żewġ ċittadini minn Malta u l-Lussemburgu ġew mistiedna, bl-applikazzjoni tal-prinċipju tal-proporzjonalità digressiva. B'mod ġenerali, l-attendenza kienet tajba u kienet tirrifletti b'mod wiesa' l-miri stabbiliti. Għal 23 mis-27 Stati Membri, l-għanijiet intlaħqu filwaqt li l-Istati Membri l-oħra kienu qrib ħafna tal-miri. B'mod ġenerali, mill-150 ċittadin reklutat, 149 ħadu sehem f'mill-inqas waħda mit-tliet sessjonijiet.

Sabiex jiġi żgurat li l-Panel jirrifletti kemm jista' jkun id-diversità tal-popolazzjoni tal-UE, u biex jippermetti r-rappreżentanza ta' gruppi tradizzjonalment sottorappreżentati, il-kwoti fil-mira għall-partiċipanti ġew definiti skont il-karatteristiċi soċjodemografici li ġejjin (l-ishma reali tal-partiċipanti jirreferu għal 149 ċittadin li attendew mill-inqas waħda mis-sessjonijiet).

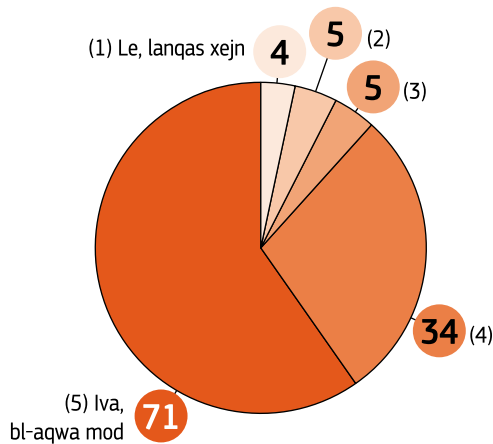
Illustrazzjoni 1: Ir-riżultati tal-istħarriġ ta' feedback għall-mistoqsija “Qatt ipparteċipajt fi proċess ta' partiċipazzjoni tač-ċittadini qabel?” (n=114)

Illustrazzjoni 2: In-numri fil-mira u l-partecipanti attwali għal kull sessjoni ta' aktar minn ħames kriterji soċjodemografici

Illustrazzjoni 3: Riżultati tal-istħarriġ ta' feedback għall-mistoqsija "Tahseb li l-Panel tač-Ċittadini rrappreżenta tajjeb id-diversità tal-popolazzjoni tal-UE?" (n=119)

2.2. Il-vjaġġ tal-panel

Il-Panel tač-Ċittadini Ewropej dwar L-Effiċjenza Enerġetika kien jikkonsisti fi tliet sessjonijiet b'għanijiet differenti – kull waħda tibni fuq il-ħidma tas-sessjoni preċedenti bil-ħsieb li tipproduċi b'kunsens sett ta' rakkomandazzjonijiet biex jiġu ppreżentati lill-Kummissjoni Ewropea.

Fl-ewwel sessjoni (23-25 ta' Frar 2024, fuq il-post fi Brussell), il-partecipanti ġew introdotti għall-kwistjoni kkonċernata u setgħu jsiru jafu lil xulxin u jibnu sens ta' komunità u fiduċja. Huma rċewew tagħrif espert inizjali li jissimplifika l-komplessitajiet, l-atturi u d-dinamika tas-sistema tal-enerġija. Waqt il-preżentazzjoni tal-ostakli ewlenin li kienu pprioritizzaw fil-gruppi ta' ħidma, kull grupp irċieva feedback mingħand l-esperti dwar dan l-ewwel riżultat.

It-tieni sessjoni (15-17 ta' Marzu 2024, online) laqqgħet lill-partecipanti fil-konferenza virtwali Center Hyperfair. B'enfasi fuq tliet setturi ewlenin li č-čittadini kienu identifikaw biex itejbu l-effiċjenza enerġetika (it-trasport, il-bini u l-infrastruttura) u biex jiżviluppaw fuq kwistjonijiet trażversali, din it-tieni sessjoni approfondiet l-esplorazzjoni tas-sugġett. L-għan ewleni tagħha kien li tħeġġeġ l-iskambju ta' ideat u perspettivi fost il-partecipanti, tidentifika oqsma ta' kunsens u nuqqas ta' qbil, u tfassal rakkomandazzjonijiet promettenti biex tibda tkun aktar effiċjenti fl-użu tal-enerġija.

It-tielet u l-aħħar sessjoni (12-14 ta' April 2024, fuq il-post fi Brussell) kienet iddedikata għall-irfinar tar-rakkomandazzjonijiet abbażi tal-ideat u l-għarfien miksuba fl-ewwel żewġ sessjonijiet u appoġġjata minn kontributi esterni ulterjuri. Ič-čittadini partecipanti eventwalment żviluppaw 13-il rakkomandazzjoni għal Ewropa aktar effiċjenti fl-użu tal-enerġija, li ġew mgħoddija lill-Kummissjoni Ewropea. Dawn huma ppreżentati b'mod sħiħ fl-Anness ta' dan ir-rapport.

2.3. Metodi parteċipattivi

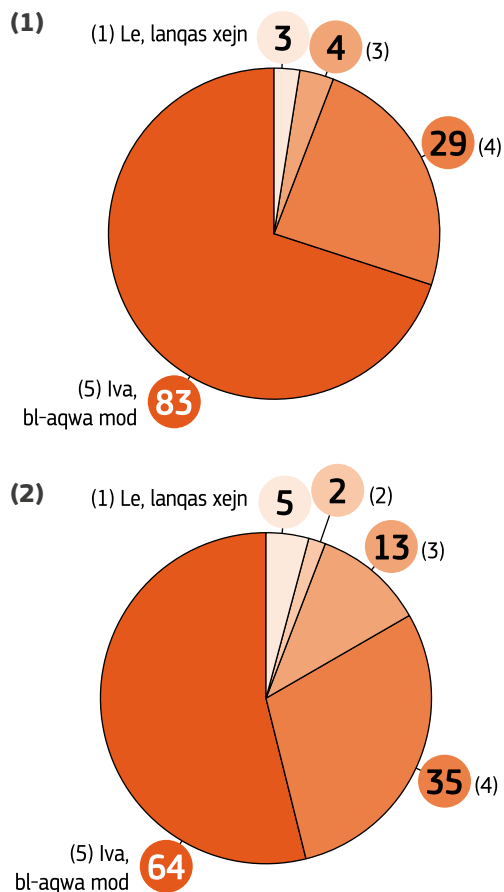
2.3.1 Mill-plenarja għall-gruppi ta' ħidma

L-istruttura tas-sessjonijiet tfasslet biex tħeġġeġ l-interazzjonijiet fost il-partecipanti u biex tiżgura li jinstemgħu l-ilħna kollha. Filwaqt li tibni fuq metodoloġija ppruvata u ttestjata żviluppata matul il-Panels tač-Ċittadini Ewropej preċedenti, il-Kummissjoni Ewropea, appoġġjata minn tim ta' esperti mill-qasam tad-demokrazija deliberattiva (minn hawn 'il quddiem "it-tim ta' deliberazzjoni"), affermat mill-gdid l-importanza li jiġu offruti formati differenti ta' deliberazzjoni.

Fil-konfigurazzjonijiet tal-plenarja, ič-čittadini setgħu jisimgħu l-kontributi tal-esperti u setgħu jipprezentaw lill-partecipanti kollha r-riżultati tad-diskussjonijiet tal-gruppi ta' ħidma tagħhom, f'24 lingwa. Il-konfigurazzjonijiet subplenarji pprovdew lill-partecipanti b'opportunità li jaqsmu l-għarfien tagħhom ma' grupp iżgħar ta' bejn 50 u 75 partecipant u li jirċievu feedback speċifiku minn diversi esperti. Il-gruppi ta' ħidma, li normalment jiġbru 12-il partecipant, kienu magħmula b'mod li ppermetta diversità ġeografika suffiċjenti, b'taħlita ta' pajjiżi akbar u iżgħar u b'massimu ta' ħames lingwi differenti. Gruppi iżgħar bħal dawn tħeġġew l-interazzjonijiet u għenu lič-čittadini jsiru jafu lil xulxin aħjar u jibnu l-fiduċja. Skont prinċipju ewleni tal-Panels tač-Ċittadini Ewropej, il-partecipanti kollha setgħu jitmellmu bil-lingwa materna tagħhom, iffacilitati mill-interpretazzjoni.

Illustrazzjoni 4: Ir-riżultati tal-istħarriġ ta' feedback għall-mistoqsijiet "Fid-diskussjonijiet tal-grupp ta' ħidma hassejtni rispettat hafna" (1) (n=119) u "B'mod ġenerali, thoss li l-vuċi tiegħek kienet rilevanti fil-grupp ta' ħidma tiegħek?" (2) (n=119)

2.3.2 Moderazzjoni u faċilitazzjoni

Tliet moderaturi ewlenin iggwidaw liċ-ċittadini fis-sessjonijiet kollha u mexxew id-diskussjonijiet plenarji. Huma pprovdew informazzjoni dwar l-għan ġenerali tal-panel u l-metodoloġija tas-sessjonijiet, flimkien ma' aspetti organizzattivi. Huma ffaċilitaw ukoll id-dibattiti bejn il-kelliema, żguraw li l-għarfien jingħata b'mod ġust u imparzjali matul id-diskussjonijiet, u ffaċilitaw il-mistoqsijiet u t-tweġibiet bejn l-esperti u ċ-ċittadini. Barra minn hekk, huma għabru flimkien ir-riżultati kollha fil-plenarji finali ta' kull sessjoni. Il-moderaturi ewlenin kienu:

- Julia Hoffmann (ifok)
- Antoine Vergne (Missions Publiques)

Iċ-ċittadini ħadmu fi 12-il grupp ta' ħidma, kull wieħed iffaċilitat u assistit minn żewġ membri mit-tim ta' deliberazzjoni: faċilitatur wieħed b'esperjenza u assistent faċilitatur wieħed. Ir-rwol tal-faċilitaturi kien li jmxexxu d-diskussjonijiet fil-gruppi ta' ħidma, bil-lingwa materna tagħhom jew bl-Ingliż, u li jippermettu fluss tax-xogħol bla xkiel billi:

- jistabbilixxu atmosfera favorevoli u ta' rispett reċiproku biex jippromwovu kontribut bilanċjat mill-partecipanti kollha;
- jiżguraw li ċ-ċittadini kollha jkunu ġew infurmati dwar il-proċess ġenerali u jiggwidawhom fil-ħidma fi grupp;
- l-iżgurar li l-oġġettivi tas-sessjonijiet tal-grupp ta' ħidma ntlaħqu, jiġifieri, l-iffaċilitar tal-identifikazzjoni ta' nuqqas ta' qbil u kunflitti bejn iċ-ċittadini, il-promozzjoni tal-ħolqien ta' dibattitu u kunsens bejniethom;
- iżommu l-ħin, jieħdu noti u jikkonsolidaw l-outputs ta' deliberazzjoni f'dokumenti ta' ħidma multilingwi u interkonnessi;
- jorbtu t-talbiet magħmula miċ-ċittadini fil-gruppi ta' ħidma mat-tim ta' appoġġ jew mal-esperti, eż., billi jingħabru rimarki jew mistoqsijiet pendenti;
- jippartecipaw f'sessjonijiet ta' informazzjoni mat-tim ta' deliberazzjoni.

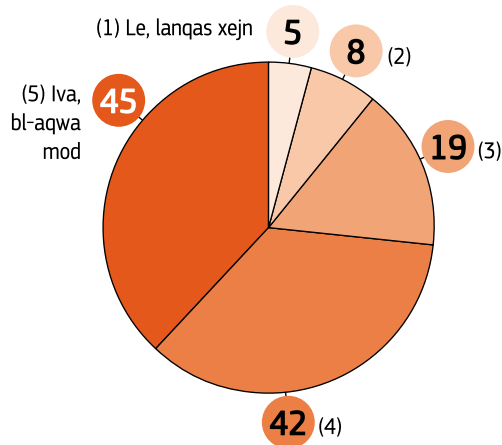
Il-faċilitaturi u l-assistenti kollha seggew struzzjonijiet komuni pprovduti fi gwida ta' faċilitazzjoni u f'dokument ta' implimentazzjoni (wieħed għal kull sessjoni). Huma kienu involuti fi tliet laqgħat ta' informazzjoni u taħriġ iddedikati qabel kull sessjoni.

2.4. Riżultati Kollettivi

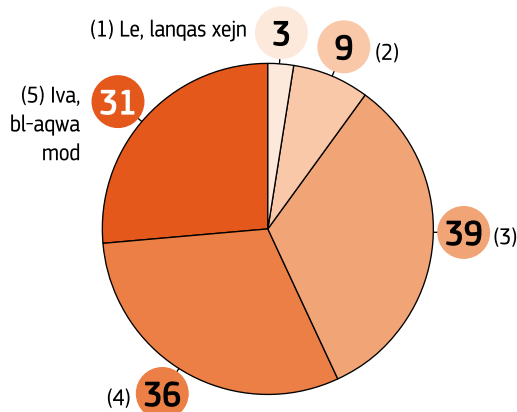
Fi tliet sessjonijiet iċ-ċittadini żviluppaw 13-il rakkomandazzjoni għal Ewropa Effiċjenti fl-Użu tal-Enerġija. Dawn ir-riżultati jidhru b'mod sħiħ fl-Anness ta' dan ir-rapport. Għal fluss ta' qari aħjar, ir-rakkomandazzjonijiet huma ppreżentati f'seba' blokk tematiki:

- Il-bidla fl-informazzjoni u fl-imġiba;
- L-opportunitajiet ġusti u ugwali;
- Ir-rwol globali tal-UE u l-Istati Membri;
- L-impjegi u l-edukazzjoni;
- L-infrastruttura;
- Il-bini;
- It-trasport.

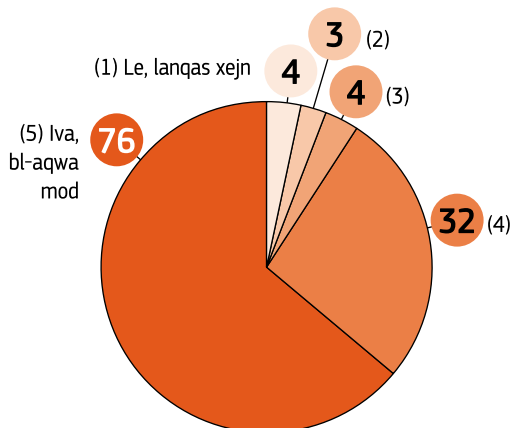
Illustrazzjoni 6: Ir-riżultati tal-istħarriġ ta' feedback għall-mistoqsija "Taħseb li l-Panel tač-Ċittadini inkluda l-perspettivi tal-membri kollha tal-panel fir-rakkomandazzjonijiet finali tiegħu?" (n=119)

Illustrazzjoni 7: Ir-riżultati tal-istħarriġ ta' feedback għall-mistoqsija "Taħseb li r-rakkomandazzjonijiet tal-Panel tač-Ċittadini se jkollhom impatt?" (n=118)

Illustrazzjoni 5: Ir-riżultati tal-istħarriġ ta' feedback għall-mistoqsija "B'mod ġenerali, inti sodisfatti bl-esperjenza tiegħek fil-Panel tač-Ċittadini?" (n=119)

2.5. Governanza u għarfien

2.5.1 Kumitat ta' Tmexxija

Il-Kumitat ta' Tmexxija fassal, organizza u kkoordinat il-Panel tač-Ċittadini Ewropej. Il-taqa' darba fil-gimgha biex jiddeċiedi dwar kwistjonijiet kunċettwali u organizzattivi, inkluzi aspetti metodoloġiċi, ta' komunikazzjoni, loġistiċi u baġitarji, filwaqt li jiżgura li l-proċess deliberattiv ikollu impatt fuq it-tfassil tal-politika. Il-Kumitat kien magħmul minn rappreżentanti tal-Kummissjoni Ewropea u konsorzju ta' kuntratturi.

Il-konsorzju ta' kuntratturi ħadem flimkien biex ifassal u jimplimenta din il-ġenerazzjoni l-ġdida ta' Panels tač-Ċittadini Ewropej. B'mod partikolari, laqqa' esperti biex jgħinu fit-tfassil u l-iffaċilitar tal-proċess deliberattiv, filwaqt li għid u għarfien tagħhom biex jikkonċettwalizzaw il-mandat tal-panel kif ukoll il-proċess partecipattiv ġenerali u l-metodoloġija għal kull sessjoni u biex jistabbilixxu l-Kumitat konsultattiv tal-Għarfien.

2.5.2 Kumitat tal-Għarfien

L-involvement ta' Kumitat tal-Għarfien magħmul minn esperti fil-qasam tal-effiċjenza enerġetika saħħaħ l-integrità tal-proċess deliberattiv billi ggarantixxa l-kwalità, l-oġġettività, id-diversità, u l-komprensibbiltà tal-informazzjoni pprovduta lič-ċittadini. Huma għenu wkoll biex iħarsu lejn ir-riżultati u jiżguraw li t-tranzizzjoni minn sessjoni waħda għall-oħrajn tkun strutturata b'tali mod li d-deliberazzjonijiet jagħmlu progress sinifikanti u bbażat fuq il-kontributi tač-ċittadini.

Ir-responsabbiltajiet tagħhom kienu jinkludu l-abbozzar ta' kit ta' informazzjoni għall-partecipanti, il-kollaborazzjoni mal-Kumitat ta' Tmexxija dwar il-kontributi fattwali tal-politika, l-identifikazzjoni ta' sinjali dgħajfa u punti mhux viżibbli fid-diskussjonijiet, il-verifika tal-fatti, ir-rispons għall-mistoqsijiet tač-ċittadini u l-kondiviżjoni tal-għarfien espert tagħhom dwar is-suġġett tal-effiċjenza enerġetika matul il-konfigurazzjonijiet plenarji u subplenarji. Il-Kumitat tal-Għarfien irrakkomanda wkoll diversi kelliema esterni biex jikkomplementaw l-għarfien tagħhom matul is-sessjonijiet.

Il-Kumitat tal-Għarfien kien magħmul minn tmien membri magħżula mill-Kumitat ta' Tmexxija, abbażi tal-kriterji li ġejjin: għarfien espert li jkopri varjetà wiesgħa ta' oqsma ta' għarfien; rikonoxximent wiesa' tal-għarfien espert u l-esperjenza tagħhom fil-qasam, kemm fost il-partijiet ikkonċernati kif ukoll fost il-pari; hila li jifhmu, jirrikonoxxu u jikkomunikaw fehmiet differenti dwar is-sugġett; u d-diversità f'termini ta' ġeneru, ta' nazzjonalità u ta' affiljazzjonijiet. Barra minn hekk, rappreżentant wieħed mill-Kummissjoni Ewropea kkontribwixxa għal għarfien dwar il-politika tal-UE.

Il-membri tal-Kumitat tal-Għarfien kienu:

- **Arianna Vitali Roscini** – Segretarju Ġenerali, Il-Koalizzjoni għall-Iffrankar tal-Energija
- **Camille Defard** – Kap tač-Ċentru tal-Energija Jacques Delors
- **Claire Roumet** – Politika tal-UE u Sħubijiet Strateġiċi, Bliet tal-Energija
- **Goda Perlaviciute** – Professur Assoċjat għall-Aċċettabbiltà Pubblika ta' Tranzizzjonijiet Sostenibbli, l-Università ta' Groningen u Wytse Gorter, Riċerkatur Universitarju għall-Psikoloġija Ambjentali, l-Università ta' Groningen
- **Jan Rosenow** – Direttur tal-programmi Ewropej, Proġett ta' Assistenza Regolatorja (RAP, Regulatory Assistance Project)
- **Reinhard Six** – Konsulent Indipendenti, Espert dwar il-finanzjament tal-effiċjenza enerġetika
- **Yves Marignac** – Espert tal-Energija u Konsulent Għoli, Assoċjazzjoni négaWatt
- **Claudia Canevari** – Kap tal-Unità, l-Unità tal-Effiċjenza Enerġetika: Politika u Finanzjament, Direttorat Ġenerali għall-Energija, il-Kummissjoni Ewropea

2.5.3 Ċentru ta' Għarfien u ta' Informazzjoni

Twaqqaf Ċentru ta' Għarfien u ta' Informazzjoni (KIC, Knowledge and Information Centre) biex iwieġeb għall-mistoqsijiet u t-talbiet ta' kjarifika fformulati mič-ċittadini matul id-deliberazzjonijiet tagħhom. Il-KIC inkluda esperti mill-Kummissjoni Ewropea, li ntalbu jipprovdu twegibiet dwar l-oqsma ta' politika rispettivi tagħhom, flimkien mal-membri tal-Kumitat tal-Għarfien. Matul it-tliet sessjonijiet tal-Panel tač-Ċittadini Ewropej, il-KIC pprova twegibiet bil-miktub għal aktar minn 40 mistoqsija mqajma mič-ċittadini u elabora briefing bil-miktub għat-tliet sessjoni. Il-KIC għamel ukoll interventi qosra fit-12-il grupp ta' ħidma biex jiċċara l-kwistjonijiet fil-proċess tal-abbozzar tar-rakkomandazzjonijiet.

2.5.4 Kelliema

Minbarra l-membri tal-Kumitat tal-Għarfien, diversi partijiet ikkonċernati u esperti ġew mistiedna jipprezentaw aspetti u perspettivi differenti relatati ma' kwistjonijiet tal-enerġija fl-Ewropa u jwieġbu l-mistoqsijiet tač-ċittadini. Il-Kumitat tal-Għarfien żgura li l-għarfien ipprezentat lič-ċittadini jkun ibbilanċjat, rilevanti għall-ħtiġijiet u t-talbiet tač-ċittadini u rappreżentattivi biżżejjed tal-pożizzjonijiet ewlenin ta' dawk li jfasslu l-politika u tal-partijiet ikkonċernati fl-UE. Il-kelliema kollha huma elenkati hawn taħt.

Tabella 2: Lista tal-kelliema matul it-tliet sessjonijiet

	Ismijiet u affiljazzjoni	S1	S2	S3
Il-Kummissjoni Ewropea	Maroš Šefčovič , Viċi President Eżekuttiv tal-Kummissjoni Ewropea għall-Patt Ekoloġiku Ewropew, Viċi President tal-Kummissjoni Ewropea għar-Relazzjonijiet Interistituzzjonali			x
	Colin Scicluna , Kap tal-Kabinett, Kabinett tal-Viċi President Dubravka Šuica	x		x
	Ditte Juul-Jørgensen , Direttur Ġenerali, Direttorat Ġenerali għall-Energija	x		
	Dana Spinant , Direttur Ġenerali, Direttorat Ġenerali għall-Komunikazzjoni	x		x
	Julia Mechthild Wördsdörfer , Viċi Direttur Ġenerali, Koordinazzjoni tat-tranzizzjoni ġusta u ekoloġika tal-enerġija, Direttorat Ġenerali għall-Energija		x	
	Richard Kuehnle , Direttur għar-Rappreżentanza u l-Komunikazzjoni fl-Istati Membri, Direttorat Ġenerali għall-Komunikazzjoni	x		x
	Paula Pinho , Direttur għal Tranzizzjoni Ġusta, Konsumaturi, Effiċjenza Enerġetika u Innovazzjoni, Direttorat Ġenerali għall-Energija	x		x
	Pierre Schellekens , Direttur, Politika tal-Energija, Strategija u Koordinazzjoni, Direttorat Ġenerali għall-Energija			x
	Claudia Canevari , Kap tal-Unità għall-Politika u l-Finanzjament tal-Effiċjenza Enerġetika, Direttorat Ġenerali għall-Energija	x	x	
	Joachim Ott , Kap tal-Unità tad-Dialogu ma' Ċittadini, Direttorat Ġenerali għall-Komunikazzjoni	x	x	
	Robert Nuij , Viċi Kap tal-Unità għall-Politika u l-Finanzjament tal-Effiċjenza Enerġetika, Direttorat Ġenerali għall-Energija			x
	Gaëthane Ricard-Nihoul , Viċi Kap tal-Unità tad-Dialogi ta' Ċittadini, Direttorat Ġenerali għall-Komunikazzjoni	x		
	Achilles Hännoset , Uffiċjal tal-Politika, Direttorat Ġenerali għall-Energija			x
	Rados Horacek , Uffiċjal tal-Politika, Direttorat Ġenerali għall-Energija			x
	Veronika Jirickova , Uffiċjal tal-Politika, Direttorat Ġenerali għall-Energija			x
	Madis Laaniste , Uffiċjal tal-Politika, Direttorat Ġenerali għall-Energija			x
	Edyta Nowak , Uffiċjal tal-Politika, Direttorat Ġenerali għall-Energija			x
	Margot Pinault , Uffiċjal tal-Politika, Direttorat Ġenerali għall-Energija			x
	Thibault Roy , Uffiċjal tal-Politika, Direttorat Ġenerali għall-Energija			x
	Eduardo Soares , Uffiċjal tal-Politika, Direttorat Ġenerali għall-Energija			x
Kelliema esterni	Camille Defard , Kap ta' Ċentru tal-Energija Jacques Delors	x	x	x
	Dorin Hell , eks partecipant tal-Konferenza dwar il-Futur tal-Ewropa	x		
	Victor Laymand , make.org		x	
	Yves Marignac , Espert tal-Energija u Konsulent Għoli, Assoċjazzjoni négaWatt	x	x	
	Hendrik Nahr , make.org			x
	Jan Rosenow , Direttur tal-programmi Ewropej, Proġett ta' Assistenza Regolatorja (RAP)	x		x
	Claire Roumet , Politika tal-UE u Shubijiet Strategici, Bliet tal-Energija	x		x
	Reinhard Six , Konsulent Indipendenti, Espert dwar il-finanzjament tal-effiċjenza enerġetika	x	x	x
	Linda Steg , Professur tal-Psikoloġija Ambjentali, l-Università ta' Groningen		x	
	Arianna Vitali Roscini , Segretarju Ġenerali, Il-Koalizzjoni għall-Iffrankar tal-Energija	x	x	x

2.6. Osservaturi

Għadd ta' osservaturi thallew isegwu l-ħidma ta' dan il-Panel tač-Ċittadini Ewropej. L-għan kien li jiġu pprovduti trasparenza u viżibbiltà għal dan il-format demokratiku innovattiv filwaqt li jiġi ppreservat spazju sikur għač-čittadini partečipanti, li huwa kručjali għal ambjent ta' dibattitu ta' fiduċja. L-osservaturi thallew jattendu u jixhdu d-diskussjonijiet fis-sessjonijiet plenarji u l-gruppi ta' ħidma. L-għadd massimu ta' osservaturi permissi għal kull grupp ta' ħidma kien ta' tlieta.

Xi osservaturi interni ġew ukoll mis-sħab u l-istituzzjonijiet organizzattivi (ež. persunal intern mill-Kummissjoni Ewropea jew istituzzjonijiet u korpi oħra tal-UE). Osservaturi esterni kienu jinkludu ričerkaturi (minn universitajiet jew gruppi ta' riflessjoni), atturi tas-soċjetà čivili, u partijiet ikkonċernati oħra. Bil-kunsens tač-čittadini kkonċernati, l-osservaturi esterni setgħu jwettqu intervisti magħħom għal skopijiet ta' ričerka biss, jekk dan ma jfixkilx il-proċedimenti tal-panel.

IT-TWESSIGH TAL-IMPENN

3. It-twessigh tal-impenn

3.1. Il-Pjattaforma għall-Involviment tač-Ċittadini

Il-Pjattaforma għall-Involviment tač-Ċittadini hija għodda online li tippermetti lill-pubbliku ġenerali jkollu vuċi dwar il-kwistjoni indirizzata mill-membri tal-Panel tač-Ċittadini Ewropej. Din l-għodda giet stabbilita biex timmassimizza l-partecipazzjoni tač-ċittadini dwar is-sugġett u tikkontribwixxi kemm għall-ħidma tal-Panel kif ukoll għall-politiki futuri relatati. Din il-pjattaforma bbażata fuq is-software b'sors miftuħ Decidim tistieden lič-ċittadini jissottomettu l-kontributi tagħhom fl-24 lingwa kollha tal-UE, filwaqt li joffru ideat u soluzzjonijiet. Barra minn hekk, il-pjattaforma trawwem diskussjonijiet interattivi permezz ta' karatteristika ta' kummenti, li tippermetti lill-utenti jinvolvu ruħhom fil-proposti ta' xulxin, jipprovdu feedback, u jirfinaw l-ideat b'mod kollaborattiv.

Fid-9 ta' Frar 2024, il-Kummissjoni Ewropea nediet id-dibattitu online dwar is-sugġett tal-effiċjenza enerġetika ⁽²⁾. Matul is-sessjonijiet, il-Panel tač-Ċittadini Ewropej kellu l-opportunità li jisma' dwar il-kontributi ewlenin li saru fuq il-pjattaforma. Il-kontributori qasmu l-għarfien tagħhom dwar diversi aspetti bħas-sensibilizzazzjoni, il-modifika retroattiva tal-enerġija, il-mobbiltajiet, l-enerġiji rinnovabbli jew l-inizjattivi tal-iffrankar tal-enerġija madwar l-UE ⁽³⁾. Billi ispirat jew saħħet il-ħidma tagħhom, il-partecipazzjoni ta' udjenza usa' ta' ċittadini tal-UE permezz tal-pjattaforma għenet biex jitqiesu fehmiet oħra fid-diskussjonijiet. Il-kontributi kollha li saru fuq il-pjattaforma kkontribwixxew għad-deliberazzjonijiet tal-Panel u tqiesu fit-tnejja ta' politiki futuri.

3.2. Komunikazzjoni

L-istrateġija ta' komunikazzjoni għall-Panel tač-Ċittadini Ewropej dwar l-Effiċjenza Enerġetika tfasslet biex timmassimizza s-sensibilizzazzjoni u l-involviment permezz ta' approċċ multidimensjonali, li jgħaqqad il-kampanji tal-media, is-sensibilizzazzjoni tal-influenzaturi u tal-ġurnalisti, is-sensibilizzazzjoni diretta fl-avvenimenti u t-tfassil ta' dokumentarju.

Il-kampanji tal-media soċjali ffukaw fuq l-ixprunar tat-traffiku fil-Pjattaforma l-għdida għall-Involviment tač-Ċittadini (CEP, Citizens' Engagement Platform), kif ukoll fuq is-sensibilizzazzjoni soċjali dwar is-sessjonijiet tal-panel li għaddejjin bħalissa. L-influenzaturi u l-ġurnalisti ġew mistiedna joħolqu u jikkondividu l-kontenut, u b'hekk iwessgħu l-firxa tal-kampanja u jrawmu involviment pubbliku akbar fil-ħidma tal-panel.

Komponent ċentrali kien id-dokumentarju, li kellu l-għan li jipprovdi narrattiva personali u interessanti tal-attivitajiet tal-Panel tač-Ċittadini Ewropej.

⁽²⁾ Il-Pjattaforma għall-Involviment tač-Ċittadini tista' tiġi kkonstata [hawnhekk](#)

⁽³⁾ Ir-rapport finali jista' jiġi kkonstata [hawnhekk](#)

RAKKOMANDAZZJONIJIET TAĊ-ĊITTADINI

4. Rakkomandazzjonijiet taċ-Ċittadini

4.1. 13-il rakkomandazzjoni għal Ewropa Effiċjenti fl-Enerġija

Bidla fl-informazzjoni u fl-imġiba – Rakkomandazzjoni 1

Rakkomandazzjoni 1: Nagħtu s-setgħa lill-konsumaturi biex isiru effiċjenti fl-użu tal-enerġija

Aħna nirrakkomandaw li l-informazzjoni li tiġi pprovduta lill-konsumaturi ssir aktar aċċessibbli, trasparenti u utillizzabbli, biex l-unitajiet domestiċi u l-organizzazzjonijiet jingħataw is-setgħa biex isiru aktar effiċjenti fl-użu tal-enerġija. Għalhekk nirrakkomandaw:

portal online b'funzjoni ta' awtoawditjar biex jgħin lill-konsumaturi jivvalutaw il-ħtiġijiet tagħhom rigward it-trasport, it-titjib fid-dar, u suġġerimenti b'kost baxx. Dan jipprovdi lhom pakkett ta' soluzzjonijiet, inklużi l-passi li jmiss u informazzjoni ta' kuntatt, network ta' punti uniċi ta' servizz fiżiċi fil-livell municipli (swali tal-bliet, libreriji) fejn esperti indipendenti huma disponibbli biex isegwu. In-network ma għandux jiddiskrimina bejn iż-żoni rurali/urbani, u l-gruppi soċjali. Il-punt uniku ta' servizz għandu jipprovdi pariri dwar l-aspetti leġislattivi, finanzjarji, tekniċi, u l-fornituri tas-servizzi lokali. L-atturi lokali huma mitluba jxerrdu l-għarfien dwar is-servizz, tikketti tal-effiċjenza enerġetika aktar aċċessibbli fuq il-prodotti, li jinftehem minn kulhadd, inkluża informazzjoni dwar it-tul tal-ħajja tal-prodotti, u referenza għan-network ta' punt uniku ta' servizz

Gustifikazzjoni:

Din ir-rakkomandazzjoni hija importanti, minħabba li deċiżjonijiet xierqa jistgħu jittieħdu biss jekk ikollna informazzjoni idonea biex nibbażaw l-azzjoni tagħna fuqha. Din l-informazzjoni trid tkun tinftiehem u aċċessibbli għal kulhadd. Filwaqt li diġà jista' jkun hemm ħafna informazzjoni disponibbli, din spiss ma tkunx magħrufa, aħseb u ara kemm tkun tinftiehem minn kulhadd. Il-konsumaturi għandhom ikunu konxji tal-konsum tal-enerġija tagħhom u d-*data* proprja tagħhom, l-opzjonijiet disponibbli għalihom, l-ispejjeż ta' dawn l-opzjonijiet differenti, u s-servizzi u l-appoġġ disponibbli għalihom biex jgħinuhom isiru aktar effiċjenti fl-użu tal-enerġija.

Opportunitajiet ġusti u indaqs – Rakkomandazzjoni 2

Rakkomandazzjoni 2: Niffinanzjaw dritt ġust għar-rinnovazzjoni tad-djar relatata mal-enerġija

Aħna nirrakkomandaw l-introduzzjoni ta' sistema tat-taxxa aktar vantaġġuża għas-sidien ta' proprjetajiet żgħar, sabiex l-inkwilini ma jitqisux bħala ostaklu għar-rinnovazzjoni ta' djarhom. Dan għandu jinkiseb permezz ta' ħelsien mit-taxxa fuq ix-xogħol u l-materjali skont l-introjt tan-nies. Dawk bl-introjt l-aktar baxx għandhom jircievu l-aktar għajjnuna. Mekkanizmi ta' sussidju għandhom jiġu pprovduti qabel ma jsir ix-xogħol jew f'pagamenti parzjali hekk kif ix-xogħol ta' rinnovazzjoni jibda jimxi 'l quddiem. Jeħtieġ li l-gvernijiet jinvestu fl-akkomodazzjoni soċjali bl-użu ta' materjali effiċjenti fl-użu tal-enerġija u sostenibbli. Id-dhul mit-taxxa tas-CO₂ għandu jiġi allokat, parzjalment, għall-effiċjenza enerġetika (inkluż ix-xogħol ta' rinnovazzjoni). Il-kumpaniji multinazzjonali li jniġġsu aktar, għandhom jiġu ntaxxati kif xieraq. Il-banek għandhom jiffaċilitaw l-aċċess għall-kreditu għar-rinnovazzjoni enerġetika b'rata tal-imgħax imfassla apposta għall-introjt.

Gustifikazzjoni:

Il-gustizzja soċjali tfisser li jkun hemm aċċess ekwu għall-enerġija u l-akkomodazzjoni. Illum, qed niffaċċjaw sitwazzjonijiet inaċċettabbli: xi persuni qed jgħixu f'faqar enerġetiku serju, u s-sidien tad-djar żgħar mill-klassi medja ma jibbenefikawx mill-għajjnuna u s-sussidji biex jirrinovaw la djarhom stess u lanqas il-proprjetajiet li jikru. L-inkwilini jhossuhom mingħajr setgħa li jagħmlu bidla. Aħna nsibuha intollerabbli li l-isforzi ma jiġux distribwiti b'mod ekwu u li għal xi wħud, l-għajxien f'kumdità termali huwa inaċċessibbli.

L-aċċess ekwu jagħmel l-effiċjenza enerġetika aktar affordabbli għal kulhadd u għaldaqstant se jikkontribwixxi għall-ġlieda kollettiva kontra t-tibdil fil-klima.

Ir-rwol globali tal-UE u l-Istati Membri – Rakkomandazzjonijiet 3 sa 5

Rakkomandazzjoni 3: Inżidu l-indipendenza u l-effiċjenza enerġetika, u nsiru eżempju globali

Aħna nirrakkomandaw li l-Unjoni Ewropea tinvesti fir-riċerka u l-iżvilupp ta' teknoloġiji ġodda tal-enerġija, inklużi s-sorsi ta' enerġija rinnovabbli, biex tikseb effiċjenza enerġetika oġġla. Dan jinkludi l-oqsma ta':

1. Il-produzzjoni tal-enerġija (idroġenu, fużjoni nukleari, eċċ.);
2. Il-ħżin tal-enerġija (batteriji);
3. It-trasferiment tal-enerġija; u
4. Innaqqsu l-konsum tal-enerġija

Nirrakkomandaw ukoll li l-UE tippromwovi l-użu ta' vantaġġi kompetittivi speċifiċi għall-pajjiż fil-produzzjoni tal-enerġija, filwaqt li tiffaċilita l-iskambju tal-aħjar prattiki u l-għarfien bejn l-Istati Membri.

Barra minn hekk, nirrakkomandaw li tingħata prijorità lill-azzjonijiet fi ħdan il-qafas tal-Prinċipju "l-Effiċjenza Enerġetika tiġi l-Ewwel" li jikkontribwixxu l-aktar għall-indipendenza enerġetika.

Ġustifikazzjoni:

Mil-lat politiku, ir-rakkomandazzjoni hija importanti għaliex tippoteġi l-Ewropa u ċ-ċittadini tagħha minn kriżijiet ġeopolitici potenzjali. Hija tgħin ukoll biex jiġu protetti l-valuri Ewropej u d-demokrazija billi tippermetti lill-UE taqta' r-rabiet ma' gvernijiet korrotti. Fl-istess ħin, hija tista' tgħin il-leġiżlazzjoni tal-UE timxi aktar malajr, peress li l-Ewropa jkollha aktar libertà li tistabbilixxi l-istandards proprji tagħha. L-iskambju tal-għarfien bejn l-Istati Membri jgħin ukoll biex jittejjbu r-relazzjonijiet bejniethom. Mil-lat soċjoekonomiku, dan iżid il-kompetittività tal-UE u jippermetti r-ridirezzjonar tal-flus użati biex jithallsu 61 % fl-importazzjonijiet tal-enerġija (**data mill-2019**) lejn investimenti interni li jiġġeneraw aktar valur għall-UE u ċ-ċittadini tagħha. Inqas importazzjonijiet tal-enerġija minn pajjiżi terzi jkun jirriżultaw ukoll fit-tnaqqis tal-esponiment għall-fluttwazzjonijiet fil-prezzijiet u t-tfixkil fis-swieq globali tal-enerġija, kif ukoll fil-ħolqien ta' aktar impjiegi fl-UE.

Mil-lat ambjentali, dan jista' jwassal għal tnaqqis fil-konsum tal-enerġija, tkabbir ekoloġiku, u newtralità klimatika, li kollha huma konnessi mal-Prinċipju "l-Effiċjenza Enerġetika tiġi l-Ewwel" u mal-wegħdiet tal-UE dwar is-sostenibbiltà.

Rakkomandazzjoni 4: Niksbu l-miri tal-effiċjenza enerġetika billi nsahħu l-kapaċità ta' kulhadd li jaġixxi

Aħna nirrakkomandaw li l-UE tteġġeg miżuri ta' appoġġ għall-implimentazzjoni tal-istandards ta'

effiċjenza enerġetika, direttament jew inkella permezz ta' incentivi qawwija għall-Istati Membri. Dan se jgħin biex jiġi żgurat li l-isforzi jiġu kondivizju b'mod ġust bejn l-individwi u n-negozji, iżda wkoll bejn ir-reġjuni, sabiex ħadd ma jithalla jibqa' lura.

Prinċipji ewlenin:

- L-iżvilupp ta' kultura ta' effiċjenza enerġetika permezz ta' informazzjoni aħjar biex tgħinna nużaw inqas enerġija u enerġija aħjar;
- Incentivi kondizzjonali, jgħinu lill-kumpaniji jintegraw l-effiċjenza enerġetika fil-produzzjoni, id-distribuzzjoni u l-bejgħ tagħhom, filwaqt li jieħdu ħsieb li ma jdgħajfux l-SMEs;
- Il-garanzija ta' ammont minimu ta' enerġija għal kundizzjonijiet ta' għajxien decenti u l-allokkazzjoni ta' proporzjon kbir ta' għajjnuna lil dawk l-aktar vulnerabbli (pereżempju: self b'rata tal-imgħax negattiva). L-għan huwa li jitnaqqsu l-inugwaljanzi soċjali aktar milli jiġu pperpetwati;

Il-provvediment ta' incentivi għall-individwi kollha, iżda fi proporzjon invers għall-introjt tagħhom, speċjalment permezz ta' ipprezzar progressiv tal-enerġija u li jkun dipendenti fuq is-sorsi ta' enerġija.

Ġustifikazzjoni:

Din ir-rakkomandazzjoni hija importanti għaliex filwaqt li jeżistu standards ta' effiċjenza enerġetika, l-aċċessibbiltà u l-implimentazzjoni tagħhom għadhom limitati. Illum, jeżistu bosta standards ta' effiċjenza enerġetika fuq skala Ewropea (il-konstruzzjoni u r-rinnovazzjoni tal-bini, l-ekodisinn ta' prodotti u apparat, il-ġlieda kontra l-obsollexxa programmata, id-dritt għat-tiswija, eċċ.).

Dawn huma ambizzjużi, u qed jgħinu lis-suq jevolvi, iżda l-implimentazzjoni tagħhom tvarja minn pajjiż membru għal ieħor. Huma jistabbilixxu rekwiżiti tekniċi li għandhom impatt finanzjarju, jistgħu jeskludu certi gruppi (mhux kulhadd jista' jkollu l-modifika retroattiva tal-enerġija fid-dar tiegħu, jew jixtri l-apparat domestiku l-aktar effiċjenti), jew iwasslu għal sitwazzjonijiet ta' kompetizzjoni ingusta (bejn il-kumpaniji Ewropej li jirrispettaw dawn l-istandards fil-proċessi tal-produzzjoni tagħhom u l-kumpaniji barra mill-Unjoni Ewropea).

L-effiċjenza enerġetika ma għandhiex tkun lussu, jew opzjoni li xi wħud jistgħu jevitaw. L-UE jista' jkollha rwol ewleni li tiżgura li l-effiċjenza enerġetika ttejjeb il-ħajja ta' kuljum tan-nies, speċjalment l-unitajiet domestiċi l-aktar vulnerabbli. Aħna konxji li xi wħud mill-awtoritajiet u l-amministrazzjonijiet lokali tagħna jista' jkollhom rwol ewleni li jagħtu eżempju u jmexxu l-quddiem s-suq 'il quddiem.

Aħna konxji li ċerti elementi tar-rakkomandazzjoni tagħna ma jiddependux biss f'mill-Unjoni Ewropea u jirrikjedu allinjament qawwi mal-Istati Membri. Iżda l-Panell ta' Ċittadini huwa ż-żmien li nkunu kuraġġużi, hux hekk?

Rakkomandazzjoni 5: Nimmaniġġaw u nimmonitorjaw l-implimentazzjoni tad-direttivi tal-UE

Aħna nirrakkomandaw li l-UE tiżgura l-implimentazzjoni tad-direttivi dwar l-effiċjenza enerġetika fl-Istati Membri, peress li bħalissa huma implimentati b'mod differenti. L-aspetti għat-titjib tal-implimentazzjoni huma l-informazzjoni, il-finanzjament u s-sanzjonijiet.

Jeħtieġ li l-informazzjoni tkun aċċessibbli u speċifika għall-udjenza, pereżempju, iż-żgħirażgħ jigu indirizzati permezz tal-media soċjali jew l-anzjani permezz tat-televiżjoni, u tkun faċilment viżibbli fl-ispazji pubbliċi.

L-UE tiffinanzja biss l-Istati Membri li jkunu konformi abbażi tal-progress li jista' jitkejjel. Jeħtieġ li l-finanzjament ikun ġust, proporzjonat u ġust, filwaqt li jigu kkunsidrati l-kapaċitajiet differenti tal-Istati Membri.

Il-mekkaniżmi ta' sanzjonar diġà jeżistu, u l-Kummissjoni tista' tressaq lill-gvernijiet ta' Stati Membri li ma jikkonformawx quddiem il-qorti.

Sabiex tiżdied it-trasparenza, għandu jkun hemm klassifikazzjoni tal-Istati Membri skont l-isforzi ta' implimentazzjoni tagħhom. Fl-aħħar nett, l-UE għandha tincéntiva lill-gvernijiet nazzjonali biex jistabbilixxu "sistema ta' fruġ ta' biljetti" sabiex iċ-ċittadini jkunu jistgħu jirrapportaw l-iskart tal-enerġija u l-awtoritajiet lokali jkunu jistgħu jaġixxu kif xieraq.

Ġustifikazzjoni:

Din ir-rakkomandazzjoni hija importanti minħabba li l-iżgurar tal-implimentazzjoni tad-direttivi fil-pajjiżi

kollha jkollu impatt fuq iċ-ċittadini kollha tal-UE u saħansitra joffrilhom il-possibbiltà li jikkontribwixxu direttament għall-proċess ta' monitoraġġ. Barra minn hekk, jekk ikun hemm aktar armonizzazzjoni fost l-Istati Membri, ikun aktar faċli li tittieħed deċiżjoni dwar miżuri godda fil-futur. Speċifikament dwar l-informazzjoni, is-sejba ta' modi godda biex jigu inklużi strati differenti tal-popolazzjoni tista' ssaħħaħ ir-responsabbiltà kemm tal-UE kif ukoll tal-gvernijiet nazzjonali.

Huwa biss b'implimentazzjoni effettiva fil-livell tal-Istati Membri li t-trasformazzjoni fis-settur tal-enerġija u l-avvanz fl-effiċjenza enerġetika jistgħu jinkisbu bil-veloċità u l-intensità meħtieġa. Jekk jintlaħqu l-istandards ta' effiċjenza f'kull Stat Membru, aktar ċittadini tal-UE jistgħu jgawdu l-benefiċċji multipli tal-effiċjenza enerġetika.

Impjiegi u edukazzjoni- Rakkomandazzjonijiet 6 u 7

Rakkomandazzjoni 6: Intejbu l-istat tal-forza tax-xogħol kwalifikata fl-UE fis-settur tal-effiċjenza enerġetika

Aħna nirrakkomandaw zieda fit-taħriġ f'impjiegi relatati mal-effiċjenza enerġetika. L-UE tista' toħroġ il-miżuri li ġejjin:

1. L-Istati Membri jistgħu jipprovdu sussidji għall-individwi biex jitharrġu f'xogħol ekoloġiku b'hiliet speċjalizzati. L-Istat għandu jincéntiva lill-ħaddiema biex jibqa' u jaħdem fil-pajjiż għal ċertu ammont ta' żmien wara.
2. L-UE tista' tappoġġa programmi ta' skambju jew rotazzjoni għal terminu qasir bħall-programmi ERASMUS għall-istudenti u l-ħaddiema fil-qasam tal-effiċjenza enerġetika (hiliet speċjalizzati u taħriġ).
3. Sakemm jiġi solvut in-nuqqas ta' ħaddiema b'hiliet speċjalizzati fil-qasam tal-effiċjenza enerġetika, għandhom jinħarġu viżi għal ħaddiema b'hiliet speċjalizzati, minn pajjiżi mhux tal-UE, biex jigu jaħdmu fl-Istati Membri speċifiċi li joħroġu l-viżi msemija.

Ġustifikazzjoni:

Din ir-rakkomandazzjoni hija importanti għaliex il-fatt li jkun hemm ħaddiema b'hiliet speċjalizzati fil-livelli kollha tal-implimentazzjoni tal-effiċjenza enerġetika huwa kruċjali għas-suċċess tar-rakkomandazzjonijiet l-oħra kollha li ħadem fuqhom il-Panel tač-Ċittadini Ewropej. Mingħajr forza tax-xogħol b'hiliet speċjalizzati, l-Istati Membri ma jistgħux jittamaw li jilħqu l-għanijiet tal-effiċjenza enerġetika. Aħna nipproponu tliet miżuri, li kull waħda minnhom twieġeb għal ħtieġa differenti marbuta mal-kwalifiki tal-ħaddiema u s-suq tax-xogħol.

Miżura 1: Din il-miżura hija mmirata lejn individwi li jixtiequ jaġġornaw jew jiksbu hiliet f'oqsma konnessi

mal-effiċjenza enerġetika. Il-gvernijiet nazzjonali, billi jipprovdu sussidji għat-taħriġ, jistgħu jagħmluhom aktar aċċessibbli għal kulhadd, speċjalment il-persuni li jkun għajjin minn ambjenti ifqar, li inkella jistgħu ma jkunx jistgħu jinvestu l-ħin tagħhom fit-titjib jew fit-tiġdid tal-ħiliet. Madankollu, aħna nipproponu wkoll li l-Istati Membri jieħdu inkunsiderazzjoni r-riskju ta' eżodu ta' mħuħ (ħaddiema li jirrilokaw barra mill-pajjiż għal paga aħjar). Il-ħaddiema li jgħaddu minn taħriġ issussidjat għandhom jiġu mhegga b'xi mod biex jużaw il-ħiliet godda tagħhom fil-pajjiż li jkun investa fit-taħriġ tagħhom. Finanzjament aċċessibbli jagħmel il-korsijiet aktar attraenti, u dan jista' jwassal biex aktar nies ifittxu impjieg f'dak il-qasam. Dan ifisser aktar esperti li jistgħu jipplanaw, jimplimentaw u jawdittaw investimenti relatati mal-effiċjenza enerġetika.

Miżura 2: Dan huwa inċentiv għall-Istati Membri biex jaqsmu l-forza tax-xogħol kwalifikata tagħhom fuq proġetti fuq terminu qasir u jiżguraw li l-Istati Membri li ma għandhomx speċjalisti jkun jistgħu jiżviluppaw ukoll inizjattivi effiċjenti fl-użu tal-enerġija. Dan jista' jwassal għal skambju transfruntier ta' informazzjoni u ħiliet li permezz tagħhom se jiġu promossi l-ħiliet ekoloġiċi.

Miżura 3: Aħna nirrikonoxxu l-fatt li mhux l-oqsma kollha li fihom huma meħtieġa ħaddiema b'ħiliet speċjalizzati jistgħu jimplimentaw malajr mill-forza tax-xogħol lokali. Se jkun meħtieġ iż-żmien biex jinholoq suq ta' ħaddiema b'ħiliet speċjalizzati fl-Ewropa, għalhekk sadanittant ikun utli li jinstabu modi kif jiġu mistiedna individwi kwalifikati minn barra mill-UE.

Fil-qosor, il-kundizzjoni bażi hija li mingħajr ħaddiema b'ħiliet speċjalizzati, in-nies ma jistgħux jagħmlu l-bidliet biex isiru aktar effiċjenti fl-użu tal-enerġija.

Rakkomandazzjoni 7: Niżguraw il-futur permezz ta' edukazzjoni ekoloġika

Aħna nirrakkomandaw aktar edukazzjoni dwar kwistjonijiet ekoloġiċi u relatati mal-Effiċjenza Enerġetika. Dan jista' jsir bl-introduzzjoni tal-miżuri li ġejjin:

1. Ċertifikat Ewropew għall-effiċjenza enerġetika, li gie mmudellat wara l-Liċenzja Internazzjonali tal-Kompjuter (ICDL), biex iheggeg livell bażiku ta' għarfien fl-effiċjenza enerġetika.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li ċertu għadd ta' ħaddiema ekoloġiċi b'ħiliet speċjalizzati jiggradwaw minn korsijiet konnessi mal-effiċjenza enerġetika kull sena biex jizdied l-għadd ta' ħaddiema b'ħiliet speċjalizzati ekoloġiċi fil-pajjiż. Dan il-kunċett gie adottat fis-snin preċedenti fil-każ ta' studenti li jattendu l-universitajiet.
3. L-UE għandha tintroduċi kampanji ta' sensibilizzazzjoni li jiġu organizzati biex jiġi enfasizzat il-valur tal-ħaddiema b'ħiliet speċjalizzati ekoloġiċi u turi li dawn huma l-impjieg tal-futur. Dan jista' jkun immirat b'mod speċjali lejn iż-żgħażaġh biex jintwera li x-xogħol manwali jista' jkun attraenti daqs impjieg f'uffiċċju.

Ġustifikazzjoni:

Edukazzjoni ta' kwalità hija l-bażi ta' kwalunkwe bidla sinifikanti. Aħna nipproponu tliet miżuri, li kull waħda minnhom twiege b'għal meħtieġa differenti marbuta mal-edukazzjoni: in-nuqqas ta' għarfien ġenerali dwar l-Effiċjenza enerġetika, iż-żgħażaġh li ma jidhrux fit-taħriġ vokazzjonali meħtieġ biex jiġu appoġġati l-inizjattivi għall-effiċjenza enerġetika u t-tibdil tal-perċezzjoni dwar il-karrieri meħtieġa biex tiġi appoġġata t-tranzizzjoni tal-enerġija, sabiex isiru aktar attraenti.

L-ewwel nett, il-grupp jaqbel li b'mod ġenerali jinħtieġ aktar għarfien dwar l-effiċjenza enerġetika. L-għarfien ibaxxi l-livell limitu biex isiru għażliet dwar l-Effiċjenza Enerġetika fuq livell individwali u nazzjonali. Dan jista' jaħdem b'ħala sugġett tal-iskola, kors professjonali meħtieġ jew kors universitarju. B'mod ġenerali, aħna nagħtu parir li l-kors ikun konness ma' inċentiv għal kull livell li fih tista' tieħu l-kors.

It-tieni nett, fil-passat, il-miri tal-universitajiet Ewropej urew li l-miri Ewropej jincitaw lill-Istati Membri biex jagħtu aktar attenzjoni lil ċerti oqsma fl-edukazzjoni. Dawn il-miri fil-qasam tat-taħriġ dwar l-Effiċjenza Enerġetika eventwalment se jwasslu għal zieda fl-għadd ta' persuni li jidhru fit-taħriġ vokazzjonali. Fi kliem ieħor, billi tistabbilixxi miri għall-Istati Membri, l-UE tpoġġihom taħt pressjoni biex izidu l-ammont ta' persuni f'oqsma relatati mal-Effiċjenza Enerġetika. B'dan il-mod, il-gvernijiet ikunu direttament responsabbli għall-iżvilupp ta' forza tax-xogħol b'ħiliet speċjalizzati.

Fl-aħħar nett, din ir-rakkomandazzjoni hija importanti għaliex il-mod kif in-nies jipperċepixxu l-ħidma fix-xogħol manwali u f'oqsma tekniki jeħtieġ li jinbidel għall-aħjar. Il-kampanji jistgħu juru kif jidhru l-oqsma differenti tax-xogħol, filwaqt li juru li x-xogħol fiżiku huwa kruċjali, jagħti perspettivi futuri tajbin u ma għandux għalfejn ikun inqas interessanti minn xogħol f'uffiċċju.

Infrastrutturi - Rakkomandazzjonijiet 8 sa 10

Rakkomandazzjoni 8: Nottimizzaw u niżviluppaw is-sistema tal-grilja mill-produttur sal-utent aħħari favur sorsi ta' enerġija rinnovabbli

Aħna nirrakkomandaw li l-KE tipprijorizza l-ottimizzazzjoni tal-grilja:

1. Tittejjeb is-sigurtà u l-affidabbiltà tal-enerġija permezz ta' investment fis-sorsi ta' enerġija rinnovabbli, ir-riċerka dwar il-ħżin tal-enerġija u l-implimentazzjoni ta' ġestjoni intelligenti.
2. Jiġi abbozzat pjan ta' investment li jkun jinkludi linji gwida għall-Istati Membri lejn it-titjib tal-grilja fil-livell lokali u transfruntier.

3. Tiġi żviluppata l-grilja filwaqt li jiġu kkunsidrati l-possibbiltajiet u l-vantaġġi ta' centralizzazzjoni u d-decentralizzazzjoni. L-aktar għażla effiċjenti fl-użu tal-enerġija għandha tiġi implimentata fuq bażi ta' każ b'każ.
4. Jiġu implimentati mekkaniżmi li jimmonitorjaw l-użu adegwat tal-finanzjament u li jinfurzaw ir-regoli tal-UE, sabiex l-utent finali jkun jista' jesperjenza l-benefiċċju sħiħ tal-investiment u l-kumpaniji jkunu jistgħu jkunu konformi.
5. L-Istati Membri jiġu mhegġa jassistu liċ-ċittadini fl-użu ta' metri intelligenti u ta' sorsi effiċjenti fl-użu tal-enerġija, kif ukoll jimplimentaw incentivu finanzjarji għall-fornituri u l-konsumaturi biex jutilizzaw prattiki effiċjenti fl-użu tal-enerġija; jikkunsidraw il-possibbiltà li joħolqu qafas għaċ-ċittadini biex jaħżnu u jipproduċu l-enerġija.

Gustifikazzjoni:

Din ir-rakkomandazzjoni hija importanti għaliex l-ottimizzazzjoni tal-grilja biex jiġu akkomodati sorsi ta' enerġija rinnovabbli twassal għal benefiċċji numerużi kemm għall-produtturi kif ukoll għall-utenti finali. L-ottimizzazzjoni tas-sistemi tal-grilja ssaħħa l-effiċjenza enerġetika u tippromwovi l-adozzjoni ta' sorsi ta' enerġija rinnovabbli. It-trasport, il-ħżin u l-użu effiċjenti tal-enerġija huma żgurati permezz ta' dan l-approċċ. Barra minn hekk, l-iżvilupp tal-grilja jrawwem prezzi jiet stabbli tal-enerġija, jinkoraġġixxi l-użu ta' apparat intelligenti, u jiffaċilita provvista tal-enerġija mingħajr xkiel.

Il-konsumaturi u l-fornituri jibbenefikaw mill-ottimizzazzjoni u l-iżvilupp tal-grilja permezz ta' sistemi ta' ġestjoni intelligenti. Il-konsumaturi jistgħu jaċċessaw informazzjoni siewja dwar il-konsum tal-enerġija, il-fornituri jistgħu jimmonitorjaw aħjar id-domanda u l-effiċjenza tal-produzzjoni, u s-sistemi tal-ħżin jistgħu jikkomplementaw il-proċess ta' modernizzazzjoni.

Billi tincentiva l-effiċjenza enerġetika u timminimizza t-telf tal-enerġija, l-ottimizzazzjoni tal-grilja mhux biss tnaqqas l-ispejjeż iżda tippromwovi wkoll is-sostenibbiltà ambjentali. L-għoti tas-setgħa lill-konsumaturi u l-integrazzjoni tagħhom fis-sistema tal-enerġija jgħinu biex ikun hemm kundizzjonijiet ekwi u jnaqqsu l-influwenza tal-korporazzjonijiet. Il-bidla fil-mentalità tagħna lejn l-effiċjenza enerġetika hija imperattiva għall-implimentazzjoni mifruxa u l-involvement ta' ċittadini.

Barra minn hekk, l-immodernizzar tal-grilji huwa allinjat mal-oġettivi tal-UE fir-rigward tat-tnaqqis tal-emissjonijiet, il-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima, u t-tranżizzjoni lejn settur tal-enerġija dekarbonizzat. Bl-implimentazzjoni ta' dan l-approċċ, se nkunu qed niproduċu aktar enerġija, inkunu aktar effiċjenti fl-Ewropa u inqas dipendenti fuq sorsi barranin. Fl-aħħar nett, dan is-settur għad se jwassal għal opportunitajiet godda ta' impjieg u jtejjeb il-pożizzjoni tal-UE bħala attur globali f'sistema tal-enerġija aktar ġusta.

Rakkomandazzjoni 9: Ngħinu liċ-ċittadini tal-UE jiżviluppaw komunitajiet tal-enerġija ffukati fuq l-effiċjenza enerġetika billi nipprovdu informazzjoni u appoġġ finanzjarju

Aħna nirrakkomandaw:

1. Li tithegġeg l-informazzjoni dwar l-effiċjenza enerġetika u l-vizibbiltà tal-komunitajiet tal-enerġija attwali. B'mod speċifiku, nistgħu nagħmlu l-informazzjoni dwar il-komunitajiet tal-enerġija li tkun tinftiehem u li tkun aċċessibbli għaċ-ċittadini kollha tal-UE, jew nistgħu naqsmu prattiki tajbin rigward il-komunitajiet tal-enerġija fl-UE.
2. Li jiġi vvalutat ekonomikament l-iffrankar tal-enerġija li jinkiseb permezz tal-iżvilupp ta' komunitajiet tal-enerġija effiċjenti. Preċiżament, nistgħu niżviluppaw mekkaniżmi inezistenti attwali, jew sistema ta' ċertifikati tal-effiċjenza enerġetika.
3. Li tingħata għajnuna lill-awtoritajiet pubbliċi lokali biex jappoġġaw finanzjarjament l-iżvilupp ta' inizjattivi ta' komunitajiet effiċjenti fl-enerġija. B'mod aktar speċifiku, huma jistgħu jużaw il-fondi li jkunu ġejjin direttament mill-UE (pereżempju, il-fond FEDER).
4. Ladarba dawn il-komunitajiet ikunu operattivi, il-prijorità tkun li l-effiċjenza enerġetika ssir il-prinċipju prinċipali tal-komunità. B'mod speċifiku, nistgħu niżolaw il-bini, nintroduċu teknoloġiji godda, u niżviluppaw sistemi ta' tiżhin u tkessiħ komunal.

Gustifikazzjoni:

Din ir-rakkomandazzjoni hija importanti għaliex komunità tal-enerġija hija bbażata fuq inizjattivi ta' ċittadini jew lokali. Madankollu, in-nuqqas ta' informazzjoni preċiża rigward il-funzjonament u l-finanzjament ta' komunitajiet tal-enerġija jista' jinkoraġġixxi lil xi ċittadini milli jiżviluppaw dawn il-komunitajiet. Barra minn hekk, il-komunitajiet tal-enerġija eżistenti ma humiex *de facto* effiċjenti u ċ-cirkostanzi ġeografici u finanzjarji tal-Istati Membri tal-UE xi drabi huma differenti ħafna. Għalhekk, jeħtieġ li nagħmlu l-informazzjoni rilevanti aċċessibbli għal kulhadd, kif ukoll li nsaħħu l-koooperazzjoni bejn l-Istati Membri, biex eventwalment niżviluppaw komunitajiet effiċjenti fl-enerġija.

Wieħed mill-prinċipji ta' komunità tal-enerġija effiċjenti huwa li tiġi evitata l-ħela tal-enerġija. Illum, in-nuqqas ta' distributuri tal-enerġija fis-sistemi tal-komunità tal-enerġija huwa ostaklu biex jinkiseb skart żero. Jeħtieġ li niżguraw li l-atturi privati jiġu mhegġa jingħaqdu mal-komunitajiet tal-enerġija. Pereżempju, il-Kummissjoni Ewropea tista' thegġeg lill-Istati Membri jipprovdu ċertifikati tal-effiċjenza enerġetika lil kumpaniji privati jekk ikunu qed jaħdmu mal-komunitajiet tal-enerġija. Jeħtieġ ukoll li niffukaw fuq l-impatt pożittiv ekonomiku tan-nuqqas ta' konsum tal-enerġija. Aħna nqisu wkoll li jeħtieġ li nipprezzaw b'mod ġust l-eċċess tal-enerġija li tiġi prodotta mill-komunitajiet.

Aħna nqisu li l-awtoritajiet pubbliċi lokali huma l-atturi l-aktar addattati biex jinvestu xi wħud mill-fondi

tal-UE li jircievu biex jappoġġaw lill-komunitajiet tal-enerġija, peress li aħna nqisu li ċ-ċittadini se jafdaw aktar lill-awtoritajiet pubbliċi lokali tagħhom, milli l-gvern nazzjonali. Madankollu, l-awtoritajiet pubbliċi lokali għandhom iżommu f'moħħhom li l-komunitajiet tal-enerġija jridu jibqgħu finanzjarjament aċċessibbli għal kulhadd, billi jiddistribwixxu l-fondi liċ-ċittadini abbażi tal-introġtu tagħhom. Barra minn hekk, il-fondi mmaniġġjati mill-awtoritajiet lokali jistgħu jgħinu liċ-ċittadini jaċċessaw l-għarfien espert biex itejbu l-effiċjenza enerġetika tal-komunitajiet tagħhom, minflok ma jinvestu l-iffirankar proprju tagħhom jew tal-komunità. Barra minn hekk, għandna nagħtu wkoll is-setgħa direttament liċ-ċittadini fi hdan il-komunitajiet tal-enerġija biex jiksibu aċċess dirett u jimmaniġġjaw dawk il-fondi tal-UE.

Fl-aħħar nett, ladarba dawn it-tliet elementi preċedenti jkunu jistgħu jiġu pprovduti, għandna niżguraw li l-komunitajiet tal-enerġija jpoġġu l-prinċipju "l-Effiċjenza Enerġetika tiġi l-Ewwel" fiċ-ċentru tal-iżvilupp tagħhom, billi jiżolaw il-bini u jiżviluppaw sistemi ta' tiżhin u tkessiġi li jkunu jistgħu jgħinu biex jitnaqqas l-ammont ta' enerġija moħħija.

Rakkomandazzjoni 10: Niżviluppaw komunitajiet effiċjenti fl-użu tal-enerġija għal konsum responsabbli u zieda fil-produzzjoni lokali tal-enerġija

Aħna nirrakkomandaw li jiġu iċċentrat i komunitajiet tal-enerġija fl-Istati Membri kollha.

L-Unjoni Ewropea u l-Istati Membri għandhom jikkollaboraw biex jipprovdut finanzjament u għarfien espert sabiex jappoġġaw il-komunitajiet tal-enerġija. L-awtoritajiet lokali jistgħu jkunu l-ixprunaturi ta' din il-bidla.

Aspett ewlieni tal-iċċentrat i komunitajiet tal-enerġija huwa l-istabbiliment ta' miri ċari fid-Direttiva Ewropea dwar l-Effiċjenza Enerġetika tal-2030. Il-monitoraġġ obbligatorju tal-produzzjoni tal-enerġija fil-komunitajiet tal-enerġija jista' jipprovd i **data** siewja għall-monitoraġġ tal-progress u għall-identifikazzjoni ta' oqsma għal titjib, legiżlazzjoni ġdida, u objettivi ta' politika. Huwa essenzjali li s-sorsi tal-enerġija jiġu diversifikati f'kull Stat Membru abbażi tal-karatteristiki u r-riżorsi uniċi tagħhom. Nirrakkomandaw li jitnaqqas il-konsum bl-użu ta' teknoloġija intelliġenti (pereżempju, dawl LED, sistemi ta' tiżhin effiċjenti).

L-UE għandha tiffoka wkoll fuq:

- Bidliet sistemici li jippermettu lin-nies japplikaw il-Prinċipju "l-Effiċjenza Enerġetika tiġi l-Ewwel".
- Nippromwov l-enerġija lokali u rinnovabbli.
- L-iċċentrat i tas-sensibilizzazzjoni, l-edukazzjoni minn età bikrija u l-involvement taċ-ċittadini.

Ġustifikazzjoni:

Din ir-rakkomandazzjoni hija importanti biex nipproteġu l-ambjent tagħna u nippreservaw il-pjaneta tagħna,

mhux biss għalina, iżda wkoll għall-ġenerazzjonijiet futuri. Id-dipendenza fuq il-komunitajiet tal-enerġija lokali se żżid is-sigurtà tal-enerġija u l-indipendenza enerġetika fl-Ewropa, filwaqt li trawwem paradigma differenti tal-produzzjoni u l-konsum.

Din ir-rakkomandazzjoni tista' tiżgura li kulhadd fl-Ewropa jkollu l-mezzi biex jiġġieled kontra l-faqar enerġetiku bl-għajnuna tal-komunitajiet tal-enerġija. Din ir-rakkomandazzjoni tista' sservi mhux biss bħala soluzzjoni għall-effiċjenza enerġetika, iżda wkoll bħala mod kif tiġi ffjorita l-ħajja fil-komunitajiet lokali, filwaqt li trawwem il-partecipazzjoni soċjali u d-demokrazija għal kulhadd inkluż.

Bini – Rakkomandazzjoni 11

Rakkomandazzjoni 11: Nespandu l-implimentazzjoni tal-effiċjenza enerġetika fil-bini

Aħna nirrakkomandaw li l-UE tappoġġa lill-Istati Membri biex jiżguraw li sinifikattivament aktar bini ssirlu rinnovazzjoni effiċjenti fl-użu tal-enerġija. Il-fokus għandu jkun fuq il-bini residenzjali.

L-Istati Membri għandhom jiġu appoġġati biex jiffacilitaw ir-rinnovazzjoni ta' bini residenzjali, li fih ikunu jgħixu persuni b'introġtu baxx. Il-kompetizzjonijiet fil-livell nazzjonali jkunu jistgħu jgħinu biex jinstabu soluzzjonijiet trasferibbli tajbin (proġetti tal-mudell). L-Istati Membri tal-UE għandhom jiġu mitluba joffru ħelsien mit-taxxa għas-sidien tal-proprjetajiet, li fihom il-biċċa l-kbira mill-kinkwilini jkunu taħt ċertu introġtu. Dan ikun iċċentrat i tajjeb biex id-djar jiġu rinnovati. Irid jiġi żgurat li dan ikun fl-interess kemm tal-inkwilini kif ukoll tas-sidien tal-proprjetà. B'mod partikolari, irid jiġi evitat li l-inkwilini jiġu żgumbrati sabiex jiġu ċċarġjati kirjiet oġġla. Kull ċittadin tal-UE (kemm jekk inkwilin kif ukoll jekk sid) għandu jkollu l-opportunità li jikseb parir bla ħlas dwar is-sitwazzjoni speċifika tal-enerġija f'daru (aġenzija b'punt uniku ta' servizz). Ir-rakkomandazzjoni tinkludi wkoll opzjonijiet ta' appoġġ u sussidju biex tittejjeb is-sitwazzjoni tal-enerġija.

Ġustifikazzjoni:

Din ir-rakkomandazzjoni hija importanti, għaliex:

- Diġà hemm direttivi numerużi tal-UE għall-bini pubbliku (l-EED), għall-bini mhux residenzjali (l-EPBD) li giet adottata dan l-aħħar u għall-bini ġdida ta' kull tip (l-EPBD). Għalhekk il-fokus fuq il-bini residenzjali.
- Id-direttivi tal-UE jistgħu jkunu effettivi biss jekk ikun hemm ukoll implimentazzjoni nazzjonali u lokali li tkun tilħaq lis-sidien tad-djar individwali.
- F'ħafna Stati Membri tal-UE, il-persuni b'introġtu baxx spiss ikunu jgħixu fi djar bi standards tal-enerġija partikolarment ħżiena, kundizzjonijiet strutturali ħżiena, u spejjeż għoljin tal-enerġija.

Trasport – Rakkomandazzjoni 12

Rakkomandazzjoni 12: Inżidu l-attraenza tat-trasport pubbliku għall-passiġġieri

Aħna nrrakkomandaw li l-Kummissjoni Ewropea twettaq studji regolari biex issaħħaħ l-effiċjenza enerġetika tas-sistemi tat-trasport tal-passiġġieri urbani u suburbani fl-Istati Membri kollha.

Dan l-istudju għandu jkun jinkludi inventarju komprensiv u valutazzjoni tal-elettrifikazzjoni u l-attraenza tas-sistemi tat-trasport pubbliku. Dan l-approċċ għandu jippermetti l-identifikazzjoni ta' lakuni u nuqqasijiet fis-sistemi eżistenti u għandu jenfasizza prattiki eżemplari li jistgħu jiġu adottati mill-Istati Membri.

Abbażi tar-riżultati tal-istudju, il-Kummissjoni Ewropea tista' tistabbilixxi firxa ta' sussidji għall-Istati Membri biex jinvestu fit-titjib tal-attraenza u l-elettrifikazzjoni tas-sistemi tat-trasport tagħhom kif meħtieġ. L-istudju għandu jservi bħala parametru referenzjarju għas-sitwazzjoni attwali u se jassisti lill-Kummissjoni Ewropea tfl-istabbiliment ta' miri għall-Ewropa kollha kemm hi. Il-monitoraġġ regolari għandu jiffaċilita t-titjib kontinwu tal-prestazzjoni tas-sistema u ż-żidiet fl-effiċjenza enerġetika.

Ġustifikazzjoni:

Din ir-rakkomandazzjoni għandha l-għan li ssaħħaħ il-kwalità tal-ħajja billi jiġi ottimizzat it-trasport pubbliku, li huwa essenzjali għall-attivitàjiet ta' kuljum u huwa aktar effiċjenti fl-użu tal-enerġija minn karozzi individwali. Permezz ta' dan l-istudju, nantiċipaw eżiti prattici li se jiffaċilitaw l-implimentazzjoni tal-prinċipji tal-effiċjenza enerġetika. Għalkemm it-trasport pubbliku huwa aktar effiċjenti mill-karozzi individwali, in-nuqqas ta' użu tiegħu jissuġġerixxi li hemm ostakli li jeħtieġ li jiġu indirizzati. Il-Kummissjoni Ewropea trid tinvestiga r-raġunijiet għal dan in-nuqqas ta' użu.

Billi nagħmlu t-trasport pubbliku aktar effiċjenti, konvenjenti u aċċessibbli, nistgħu ntejbu l-kwalità tal-konnessjonijiet u nnaqqsu l-impatti ekonomiċi u tas-CO₂, u għaldaqstant inheggu aktar nies jagħzlu t-trasport pubbliku minflok il-vetturi privati. Barra minn hekk, meta tiġi kkunsidrata l-konċentrazzjoni għolja tal-popolazzjoni f'żoni urbani, l-istudju jista' jipproponi trasport ikkombinat imfassal apposta għall-futur, li jtejjeb l-effiċjenza enerġetika li hija meħtieġa b'mod urġenti fid-dawl tat-tibdil fil-klima. Il-valur miżjud ta' dan l-approċċ huwa li jikkunsidra t-trasport individwali u kollettiv, kif ukoll l-evoluzzjonijiet futuri tal-modi tat-trasport. Huwa joffri informazzjoni intuittiva dwar każijiet speċifiċi li ġew osservati fi Stati Membri differenti tal-UE.

Rakkomandazzjoni 13: Inwasslu l-aktar trasport effiċjenti fl-użu tal-enerġija madwar l-Ewropa: Inneħħu l-merkanzija mit-triq, noħorġu lin-nies mill-ajruplani, u nintroduċu l-"prinċipju tal-ferrovija l-ewwel"

Aħna nrrakkomandaw li l-kumpaniji u n-nies jiġu iċċentivati jużaw il-ferrovija biex ikunu aktar effiċjenti fl-użu tal-enerġija. Għal dan l-għan, nrrakkomandaw li:

1. Jiġu elettrifikati l-linji ferrovjarji biex jitnaqqsu l-emissjonijiet tal-karbonju;
2. Tiġi mmodernizzata l-infrastruttura ferrovjarja;
3. Jiġu ddigitilizzati l-ippjanar tal-vjaġġi u x-xiri tal-biljetti biex tiġi ottimizzata l-esperjenza tal-klijent;
4. Jiġu standardizzati l-ferroviji bejn l-Istati Membri u integrati mas-sistemi tat-trasport lokali;
5. Jiġu adattati l-iskedi biex jiġu żgurati hinijiet tal-ivvjaġġar aktar rapidi
6. Jiġi promoss l-ivvjaġġar bil-ferrovija biex jikkompeti mal-linji tal-ajru u x-xarabanks fuq distanzi qosra:
 - Hinijiet tal-ivvjaġġar aktar rapidi b'ferroviji ta' veloċità għolja.
 - Faċilitajiet aħjar, pereżempju, karozzi li jservu l-ikel, wi-fi, vaguni għall-irqad, eċċ.
 - Li jkunu permessi bagalji akbar u roti fil-ferroviji kollha.
7. Il-mili tal-ferroviji bl-użu ta' prezzijiet affordabbli:
 - Promozzjonijiet tat-tipi ta' biljett speċjali: biljetti għall-familji, l-istudenti, l-anzjani, il-persuni b'diżabbiltà, il-gruppi b'introjtu baxx.
 - L-ipprezzar tal-merkanzija jsir affordabbli.
8. Li jinfetħu linji ferrovjarji dekkommissjonati: il-linji magħluqa jiġu abbandunati
9. Konnessjoni bejn il-periferiji tal-UE
10. Biex tiġi ffaċilitata l-implimentazzjoni ta' dawn is-suġġerimenti kollha, nrrakkomandaw li jizjeddu l-investiment u s-sussidji:
 - Jithegġeġ l-investiment privat għal terminu qasir filwaqt li jinżammu s-sjeda u l-kontroll pubbliku generali.
 - Taxxa fuq il-fjuwils fossili, inkluża l-fjuwil tal-avjazzjoni

Ġustifikazzjoni:

Din ir-rakkomandazzjoni hija importanti, għaliex l-ivvjaġġar bil-ferrovija u l-moviment tal-merkanzija huma oqsma ewlenin li fihom jista' jsir titjib rapidu fl-effiċjenza enerġetika. Il-futur tal-ekoloġija, l-ekonomija u t-teknoloġija tagħna jirrikjedi li nagħxu. Għalhekk, nrrakkomandaw li t-trasport tal-passiġġieri u tal-merkanzija jsir aktar attraenti u effiċjenti. Biex niksbu dan, jeħtieġ li nagħxu fil-livell Ewropew.

4.1.1 Valutazzjoni tar-rakkomandazzjonijiet

Fl-aħħar jum tal-panel, iċ-ċittadini parteċipanti ntalbu jipprovdu l-valutazzjoni tagħhom ta' kull waħda mill-21 rakkomandazzjoni. Din hija farsa ġenerali lejn ir-risultati ta' din il-votazzjoni, b'rakkomandazzjonijiet imqasma skont il-livell ta' appoġġ tagħhom.

KLASSIFIKAZZJONI	Nru tar-rakkomandazzjoni	Titlu tar-rakkomandazzjoni	Livell ta' appoġġ (nota medja minn 1 għal 6)	Rata ta' approvazzjoni (sehem tal-votazzjoni)
1	8	Nottimizzaw u niżviluppaw is-sistema tal-grilja mill-produttur sal-utent aħħari favur sorsi ta' enerġija rinnovabbli	5.25	96 %
2	3	Inżidu l-indipendenza u l-effiċjenza enerġetika, u nsiru eżempju globali	5.18	92 %
3	9	Nghinu li iċ-ċittadini tal-UE jiżviluppaw komunitajiet tal-enerġija iffukati fuq l-effiċjenza enerġetika permezz tal-għoti ta' informazzjoni u appoġġ finanzjarju	4.96	91 %
4	11	Nespandu l-implimentazzjoni tal-effiċjenza enerġetika fil-bini	4.89	90 %
5	4	Niksbu l-miri tal-effiċjenza enerġetika billi nsafih u l-kapaċità ta' kulhadd li jaġixxi	4.87	87 %
6	12	Inżidu l-attrazzjoni tat-trasport pubbliku għall-passiġġieri	4.83	91 %
7	2	Niffinanzjaw dritt ġust għar-rinnovazzjoni tad-djar relatata mal-enerġija	4.73	87 %
8	1	Nagħtu s-setgħa lill-konsumaturi biex isiru effiċjenti fl-użu tal-enerġija	4.71	84 %
9	10	Niżviluppaw komunitajiet effiċjenti fl-użu tal-enerġija għal konsum responsabbli u zieda fil-produzzjoni lokali tal-enerġija	4.64	84 %
10	13	Nipprovdu t-trasport l-aktar effiċjenti fl-użu tal-enerġija fl-Ewropa kollha: Inneħħu l-merkanzija mit-triq, noħorġu lin-nies mill-ajruplani, u nintroduċu "l-prinċipju tal-ferrovija l-ewwel"	4.55	84 %
11	6	Intejbu l-istat tal-forza tax-xogħol kwalifikata fl-UE fis-settur tal-effiċjenza enerġetika	4.49	82 %
12	7	Niżguraw il-futur permezz ta' edukazzjoni ekoloġika	4.48	82 %
13	20	Nimmaniġġjaw u nimmonitorjaw l-implimentazzjoni tad-direttivi tal-UE	4.19	72 %

4.1.2 Harsa ġenerali lejn is-sessjonijiet

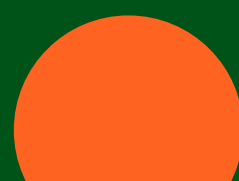
L-aġenda u s-sommarju ta' kull sessjoni jistgħu jinstabu [hawnhekk](#).

4.1.3 Konsorzju ta' kuntratturi

Il-kuntratturi ħadmu flimkien biex jappoġġaw lill-Kummissjoni Ewropea fit-tfassil u l-implimentazzjoni ta' dan il-Panel tač-Ċittadini Ewropej.

- Harris Interactive: Ir-reklutaġġ tač-ċittadini.
- VO Europe: Il-komunikazzjoni, l-assistenza u l-aspetti organizzattivi kollha tat-tliet sessjonijiet.
- Tim ta' komunikazzjoni - Been There Done That, WaterBear u Scope: Strateġija ta' komunikazzjoni, inkluż il-ħolqien, it-traduzzjoni u t-tixrid ta' kontenut varjat fuq il-midja soċjali u l-produzzjoni ta' dokumentarju.
- Tim ta' deliberazzjoni - ifok u Missions Publiques: Is-sħab tat-tim ta' deliberazzjoni ġabru l-ġħarfien espert tagħhom biex jgħinu jikkonċettwalizzaw il-proċess parteċipattiv ġenerali u l-metodoloġija għal kull sessjoni, u wettqu l-moderazzjoni u l-faċilitazzjoni.

KIF TIKKUNTATTJA LILL-UE

Personalment

Madwar l-Unjoni Ewropea kollha hemm mijiet ta' centri tal-Europe Direct. Tista' ssib l-indirizz tal-eqreb centru għalik online (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_mt).

Bit-telefown jew bil-miktub

Europe Direct huwa servizz li jwieġeb il-mistoqsijiet tiegħek dwar l-Unjoni Ewropea. Tista' tikkuntattja lil dan is-servizz:

- bit-telefown bla ħlas: 00 800 6 7 8 9 10 11 (ċerti operaturi jafu jimponu ħlas għal dawn it-telefonati),
- fuq dan in-numru standard: +32 22999696,
- permezz ta' din il-formola: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_mt.

KIF ISSIB TAGĦRIF DWAR L-UE

Online

L-informazzjoni dwar l-Unjoni Ewropea bil-lingwi uffiċjali kollha tal-UE hija disponibbli fuq is-sit web Europa (european-union.europa.eu).

Pubblikazzjonijiet tal-UE

Tista' tara jew tordna l-pubblikazzjonijiet tal-UE minn op.europa.eu/mt/publications.

Kopji multipli ta' publikazzjonijiet bla ħlas tista' tiksihom billi tikkuntattja lil Europe Direct jew liċ-ċentru tad-dokumentazzjoni lokali tiegħek (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_mt).

Il-liġi tal-UE u dokumenti relatati

Għal aċċess għall-informazzjoni legali tal-UE, inkluż il-liġijiet kollha tal-UE mill-1951 'l hawn, fil-verżjonijiet lingwistiċi uffiċjali kollha, żur is-sit EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

Data miftuħa tal-UE

Il-portal data.europa.eu jagħti aċċess għal settijiet tad-data miftuħa mill-istituzzjonijiet, il-korpi u l-aġenziji tal-UE. Dawn jistgħu jitnizzlu u jerġgħu jintużaw mingħajr ħlas, għal skopijiet kummerċjali u mhux kummerċjali. Il-portal jagħti aċċess ukoll għal għadd kbir ta' settijiet tad-data mill-pajjiżi Ewropej.

L-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet
tal-Unjoni Ewropea